DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR.

16 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM, 13. SZÁM. 1930 JANUÁR 17. PÉNTEK.

12 FILLÉR

Csehszlovák nemzet

1918-ban a csehek azzal fogták meg a mi tótjainkat, hogy a jövendő Csehszlovákiában két rokon nemzet fog uralkodni egyenlő joggal és tökéletes önkormányzattal: a cseh és a szlovák. A hiszékeny tótok beugrottak, helyesebben: vezetőik odaterelték őket az uj ország határai közé, azonban még évek mulva is hiába várták, hogy megvalósuljon a vágyuk. A csehek kezükbe kaparintották a hatalmat és görcsösen ragaszkodnak hozzá, tudni sem akarnak az ugynevezett pittsburgi egyezményről, melyet egyszerüen eltüntettek, — mert abban volt pontosan körvonalozva a cseh és tót nép szerződése

Az ugynevezett autonomistamozgalom lelke Tuka tanár volt, aki követelte a tótok önkormányzatát, — sőt az állitotta, hogy a pittsburgi szerződés csak tiz évre szólt, melynek elteltével a tótok szabadon választhatnak, hogy megmaradnak-e az uj államban vagy nem. Tukát ezért becsukták és börtönre itélték, a pártja pedig Hlinka vezetésével egyszerüen megtagadta és szövétkezni akart a cseh kormánnyal, amelyik elitélte és bezáratta szellemi vezérét, amiért hirdetni merte a tótok igazságát. A hatalmában igy megerősödött cseh kormány azonban visszautasitotta Hlinka felkinálkozását és a szociáldemokratákkal egyezett meg.

A tótok legnagyobb pártja elveszitette a Felvidéken erkölcsi erejét, a Prágát fenyegető mumus eltünt, tehát a csehek ledobták az álarcot és nyiltan hirdetik, hogy megcsinálják az egységes Csehszlovákiát és az egységes csehszlovák nemzetet. Lehetetlen feladatra vállalkoztak, mert a világtörténelemben nem egy példa mutatja, hogy nem lehet csak ugy átalakitani egy nemzetet más nemzetté. Itt van pl. a Habsburgok tragédiája. Négyszáz év sem volt nekik elegendő arra, hogy birodalmukat németté tegyék, mert mihelyt kiesett a kard a kezükből, hatalmas monarchiájukból öt uj ország keletkezett és mindegyiknek más a lelke, nyelve és a célja. A mindenható német és osztrák császárok nem birtak alattvalóik fajiságával. — Az egyes nemzetek vezéreit magukhoz édesgethették szép szóval és adományokkal, az idő és a gazdagabb rétegek csitító szava elhomályosithatta a nemzeti öncéluságot és függetlenségi törekvést, de ki nem irthatta. A Habsburgok világhatalma csődöt mondott az egységesitési munkában, de a csehek ebből nem tanultak, hanem merészen nekivágtak utjuknak.

Csak a multkoriban jelentette ki a cseh külügyminiszter, hogy a felvidéki telepitések, a tanitók és hivatalnokok kinevezése, továbbá a katonatisztek kiképzése már tiz esztendeje azt célozza, — hogy Csehszlovákiában ne legyen más polgár, csak csehszlovák. — Most még azt mondta, hogy „csehszlovák", mert a külföld fülét eset leg bánthatja, ha az igazságot teregeti ki, de nyugodtan állitjuk, hogy ujabb tiz esztendő mulva már az lesz a nyiltan vallott céljuk is, hogy Csehországban csak cseh polgár éljen.

A tótok önkormányzatáról amig a cseh tartomány és a magyar Felvidék egyesitésének alapja volt 1918-ban, ma Prágában már nem is beszélnek. A becsapott és félrevezetett tótság elgondolkodhatik szomoru sorsán, most már láthatja, mi a különbség a mult és a jelen között. Ezer esztendeig senki sem akarta őket kiforgatni ősi mivoltukból, amit az is bizonyit, hogy megmaradtak tótoknak, mig az az uj állam, amelyik vezetőik szerint az ő boldogitásukra készült, el akarja lopni a vallásukat, nyelvüket és faji sajátságaikat. Igaz ugyan, hogy ők maguk sem hisznek a csehszlovák terv sikerében, mégis sok szenvedés és megaláztatás árán tudják csak megvárni felszabadulásukat.

Hágában különválasztják a keleti jóvátétel ügyét a Young egyezménytől

A nagyhatalmak közbevetették magukat a kisantantnál, mely Loucheur közvetitő javaslatát nem fogadta el.

Az első magyar siker: Románia már hajlandó az optánsügyet döntőbiróság elé vinni

Hága, jan. 16. Loucheur elnöklete alatt csütörtökön délelőtt összeültek a nagyhatalmak megbizottai a kisantant államok képviselőivel. — A nagyhatalmak képviselői kapacitálni próbálják a kisantantot, hogy ajánlatában menjen el az engedékenység legszélső határáig, hogy ilymódon létrejöhessen a megegyezés.

Magyarország megtette azt a koncessziót (és ezt első izben tette) hogy az agrárkárosultak ügyét uj alapon szabályozza, amely abból áll, hogy hajlandó néhány hétre felfüggeszteni a döntőbiróságok müködését, mert módot akar adni, hogy ezalatt az idő alatt a károsultak az érdekelt kisantant államokkal közvetlenül tárgyaljanak és megegyezhessenek. Kérdés az, hogy milyen összeget szán minden egyes kisantant állam arra, hogy a károsultakat a közvetlen tárgyalások alapján kielégitsék.

A többi, nem agrárkárosultakra nézve Magyarország álláspontja változatlanul az, hogy ezek a pörök a döntőbiróságok elé tartoznak és azokban a döntőbiróságoknak kell itélkezniök. Okul felhozza Magyarország azt, hogy senki sem nehézményezte ezekben a pörökben a döntőbiróságok müködését.

A kisantant tovább tárgyal Loucheurrel és Olaszországgal arról, hogy milyen összegeket áldozzanak a károsultak közvetlen kárpótlására az agrárügyekben.

A másik kérdés pedig az, hogy honnan és mennyit fizessenek be a közös kasszába. — A kisantant nem akar engedni abból az álláspontjából, hogy a terv első felébe, amely a károsultaknak a kisantant államokkal való közvetlen megegyezésére vonatkozik, csak akkor nyugszik bele, ha a trianoni szerződés 250. paragrafusa teljesen megszünik és az összes többi döntőbirósági perek — beleértve az egyházi és főhercegi pereket is — egyszersmindenkorra elintézést nyernek.

A kisantantnak ez az álláspontja magyar részről már csak azért sem fogadható el, mert a kisantant államok által a közvetlen megegyezésekre a közös kasszába juttatandó összegek még arra sem elegendők — legalább is az ügyek mai állása mellett nem — hogy abból az agrárkárosultakat kielégitsék. — A helyzet tehát most az, hogy még mind a két fél változatlanul kitart a maga álláspontja mellett. — A magyar álláspont megmásithatatlan.

Hága, jan. 16. A nagyhatalmak képviselői ma délelőtt 1 óra hosszat tárgyaltak a kisantant delegátusaival. — **Délután került sor a magyar delegációra. Fél öt órára a kisantant képviselőit is a Bienenhofba kérették, de a nagy hatalmak nem együttes értekezleten, hanem külön-külön megbeszélésen folytatták a tanácskozást a két fél delegátusaival. A megbeszélések célja az a tervezet volt, melyet Louheur dolgozott ki az agrár reformon épülő igények bizonyos mértékü kielégitésére.**

Hága, jan. 16. A delegációk körében az a hir terjedt el, hogy **a kisantant visszautasitotta azt a tervezetet, melyet Loucheur dolgoztatott ki az agrárreformon épülő igények bizonyos mértékü kielégitéséről.**

Hága, jan. 16. A hat meghivó hatalom megbizottai ma délelőtt ülést tartottak, melyen Loucheur bejelentette, hogy **a keleti jóvátétel ügyében magyar részről semmiféle haladás sem történt.**

Hága, jan. 16. Tardieu miniszterelnök szombaton este 10 órakor hagyja el Hágát és közvetlenül Londonba utazik. Még aznap felkeresi Stimsont, este pedig MacDonald miniszterelnökkel tárgyal.

Hága, jan. 16. A Vaterland reméli, hogy a mai tanácskozásokon *a nagyhatalmaknak sikerül a kisantant államokat meggyőzni arról, hogy célszerübb, ha Magyarországgal szemben több megértést tanusitnak.*

A Telegraph szerint *Loucheur azt javasolja, hogy amennyiben szombat délig nem rendeznék a magyar kérdést, abban az esetben Anglia, Franciaország, Olaszország, Belgium és Japán irásbeli garanciát nyujt a kisantantnak arra, hogy rendezni fogják a keleteurópai kérdéseket, amennyiben ezek a Young-tervezet pénzügyi lebonyolitásával összefüggnek. Ezt a garanciát a kisantant államok elfogadták.*

Hága, jan. 16. A hat meghivó hatalom megállapodott abban, hogy *szombaton délelőtt összeül a kisebb hatalmakkal és igy a szombatra tervezett záró ülést még aznap délután meg is tarthatják.* — Ennek előfeltétele azonban az, hogy addig megérkezik a német jóvátétellel foglalkozó bizottságnak végleges nyilatkozata. Ez az utóbbi még kétséges, mert a keleti hatalmak külön jóvátételének szabályozása és a német jóvátétel rendezése között a hatalmak e csoportja számára, mint ismeretes, érdekkapcsolat áll fenn és minthogy a keleti jóvátételek ügyében nyilvánvalóan nem tudnak megegyezni egymás között, erre az esetre már a jogi szakértők jegyzőkönyve ugy intézkedett és a hat meghivó hatalom között is az a megállapodás jött létre, hogy egyedül az ő aláirásuk is elegendő lesz a hágai egyezmény ratifikálásához.

lásához és életbeléptetéséhez.

Hága, jan. 16. A magyar kérdés megvitására irányuló megbeszélés során a nagyhatalmak képviselői ma délután felváltva tárgyaltak a két fél delegátusaival. 4—5 óráig a magyar delegátusok, 5—6-ig a kisantant képviselőivel és 6-tól fél 7-ig újból a magyar delegációval tárgyaltak. Este fél 7 órakor a nagyhatalmak delegátusai maguk között folytatták a megbeszéléseket. A delegátusok tanácskozásaival párhuzamosan a szakértők is értekeztek.

A mai tárgyalások során, hir szerint, nehézségek merültek fel, mert a kisantant ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, hogy minden függő kérdést kapcsoljanak bele a mostani értekezletbe. A mai tanácskozásokból leszürhető eredményeket holnap délelőtt fogják tisztázni.

Hága, jan. 16. Ma délután előbb a kisantant, majd a nagyantant képviselői tanácskoztak a keleti jóvátétel kérdésében. *Három teljes hónapra volna szükség, mig az összes iratokat áttanulmányozhatnák.*

Ebben az esetben a kisantant hat hónapi határidőt kivánna, hogy a maga állásfoglalását és döntését meghozza.

A keleti jóvátételnek első problémája az agárákérdés. *Románia most már hajlandó ezt az ügyet a döntő bíróság elé vinni, mert a kisantantnak sem érdeke, hogy a tanácskozásokat elhuzzák.*

Pénteken déli fél 12 órakor egyébként ismét összeül a bizottság, amely a keleti jóvátétel kérdésével fog foglalkozni.

Beavatott helyről nyert értesülés szerint nem fog megtörténni, hogy a tárgyalásokat megszakitsák, mert az összes érdekelt hatalmak azt akarják, hogy a kérdést letárgyalják.

A magyar jóvátétel ügyében Tardieau és Snowden ma bizalmas tanácskozásokat folytattak.

Berlin, jan. 16. Egy német lap hágai tudósitójának az egyik német delegátus a magyar problémáról a következőket mondotta:

— Meg kell állapitanom, hogy az agrár ügyek kérdését nem a magyar delegáció állitotta a keleti jóvátételi tárgyalás előterébe. **Ezt a kérdést a kisantant állitotta a megbeszélések középpontjába azzal az indokolással, hogy csakis ennek megszünése után lehet a békeszerződésből származó kérdéseket véglegesen rendezni.** Itt azonban rögtön összetüzés támadt a kisantant álláspontja és a magyar felfogás között.

A kisantant ugyanis a 250-ik szakasz érvényét okvetlenül meg akarta szüntetni, mig a magyar delegáció a békeszerződésből származó emez egyetlen jogát nem akarja feladni.

Komplikálta a helyzetet, hogy a kisantant a 250. szakaszból származó kérdéseket összeköttetésbe akarta hozni az egyházi javak és a Habsburg-család elkobzott birtokainak kérdésével. A magyar delegáció itt is elutasitó álláspontra helyezkedett. Még bonyolultabbá vált a probléma azáltal, hogy az ugynevezett adminisztrációs tartozások kérdését, mely teljesen más természetü, szintén e kérdésekkel egy időben akarta a kisantant megoldani. Talán igazuk van a magyaroknak, hogy feltünő volt az a körülmény, hogy a kisantant ezeket a kérdéseket azért vetette fel, hogy mind nehezebb helyzetbe hozza a magyar delegációt, mely ugylátszik kolomolyan szerette volna Hágában a függő kérdések végleges megegyezését elérni. Nem tagadható meg tőlük az elégtétel, hogy nem rajtuk mult, hogy a hágai értekezleten felmerült problémákat nem sikerült megoldani. **Kétségtelen Magyarország erős pozicióban van azáltal, hogy a jóvátételi kérdés 1943-ig rendezve van, és igy a konferenciát összehivó hatalmak különösképen méltányolják a magyar miniszterelnök által tanusitott jóindulatot és előzékenységet, mely tettekben nyilvánult meg akkor, amikor hajlandónak jelentette ki, hogy minden biztositék ellenére, melyet neki az 1943 tartó egyezményre adtak ki, az összes kérdésekről hajlandó tárgyalni.** — Nehezitette a tárgyalásokat az a körülmény, hogy e kérdésekre a kisantant nem volt felkészülve, ugy hogy hazulról táviratilag kérte azokat az adatokat, melyekkel igazát kivánta bizonyitani.

A magyar ügy rendezéséhez hosszabb idő szükséges

Hága, jan. 16. A konferenciát egybehivó hatalmak képviselői ma délelőtt a kisantant, délután pedig a magyar delegáció szakértőivel tárgyalnak. Noha a tanácskozások folyamatban vannak és napokig elhuzódhatnak, a helyzetet ismerők ugy látják, hogy a magyar probléma tárgyalása valószinüleg nem fog befejeződni és ez csak egy későbbi időpontban történik meg.

Ma már akörül a terv körül folynak a csatározások, hogy a kisantantnak megnehezitsék a szabadulást a reá nehezedő felelősség alól, mert a nemzetközi vélemény mindjobban ő reá háritja a felelősséget azért, hogy a békés megegyezésnek még mindig akadályai vannak. A felelősség alól való mentességre irányuló törekvés nyilvánul meg a kisantant sajtójában is. Különösen a cseh sajtó fáradozik azon, hogy szép formába öltöztessék, hogy a tárgyalások nem fejeződtek be sikerrel, bár kezdettől fogva éppen a kisantantnak az volt a szándéka, hogy lehetetlen követelésekkel a megegyezést meghiusitja.

A zárt ajtók mögött, szigoru diszkréció mellett folyó tárgyalásokon még mindig csak technikai kérdések szerepelnek és a tanácskozások kizárólag szakértőknek egymással való megbeszéléseire szoritkoznak.

A kisantant még mindig napirenden igyekszik tartani a magyar jóvátétel ügyét és mereven ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy Magyarországnak 1943 után is jóvátételt kell vállalnia. Ezzel szemben a magyar kormány is kitart eredeti álláspontja mellett, minden kérdésben fentartja állásfoglalását és csak azokon a kérdéseken mutat a helyzetnek megfelelő előzékenységet, amelyek nem érintik az elvi és jogi álláspontot. Igy a magyar kormány fentartja azt az álláspontját, hogy

1. Magyarország 1943 után jóvátételt nem fizethet;

2. a 250. szakaszt, amely az egyedüli kedvező a békeszerződés 364 szakasza közül, feladni nem fogja, mert e szakasz feladását jogi és erkölcsi szempontból lehetetlennek tartja és

3. a békeszerződés más szakaszaiból ráháramló terhek méltányos likvidálására hajlandó.

A magyar probléma Hágában sokkal komplikáltabbnak bizonyult, mint azt az összehivó hatalmak gondolták. Ezt ma már ők is belátják és ezért a kisántánt minden tiltakozása ellenére, maguk is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a magyar kérdés végleges rendezéséhez hosszabb idő szükséges.

Különösen nagy szolgálatot tett a magyar igazság ügyének a konferencia egész tartama alatt a minden tekintetben pártatlannak bizonyult és nagy jogi és pénzügyi felkészültséggel rendelkező olasz delegáció, amelynek egyrészt sikerült olyan hatalmakat is a magyar álláspont helyességéről és igazságáról meggyőznie, amelyek Párisban még nem jutottak erre a felismerésre és másrészt igen nagy hatást keltett az a bejelentése is, hogy Olaszország a mult likvidálásának érdekében hajlandó komolyabb anyagi áldozatokat is hozni.

A magyar kérdésből folyó tanácskozások a jelek szerint még több napig is elhuzódhatnak, mert az összehivó hatalmak törekvése arra irányul, hogy minél járhatóbbá tegyék az utat a méltányos megegyezésnek a jövőben való elérése végett.

A román hadbiróság kimondta, hogy nem büntetendő cselekmény, ha valaki a magyar Himnuszt énekli

Felmentették Balajthy Jenő püspökii református lelkészt.

Nagyváradról jelentik: Az elmult év január 13-án Balajthy Jenő biharpüspökii ref. lelkész kulturösszejövetelt rendezett, melyen a magyar parasztság történetéről tartott előadás annyira fellelkesitette a körülbelől 200 főből álló hallgatóságot, hogy azok először magyar nótákat, majd a magyar Himnuszt énekelték el.

A történtekről a román csendőrség is tudomást szerzett és a felolvasás összehozói ellen feljelentést tett.

Kedden került sor az ügy tárgyalására a VI. hadtest hadbirósága előtt.

Balajthy Jenő kihallgatásakor elmondja, hogy nem érzi magát bünösnek, **mert a nép kitörő lelkesültsége ellen nem tehetett semmit.** — Különben is ez időtájban vett részt egy választási gyülésen, hol ismert nemzetipárti emberek vezérletével, román zászlóra tüzött magyar trikolor mellett vonultak fel a parasztok és magyar nótákat énekeltek, még sem lett semmi baj belőle.

Herczeg Kálmán tanitó — a másik vádlott — azzal védekezik, hogy nem volt tudomása arról, hogy a magyar himnuszt nem szabad énekelni.

Az ügyész, majd dr Nistor Virgil védő hatásos beszéde után, a hadbiróság három szavazattal kettő ellenében felmenti Balajthyt és Herczeget a vád és annak mindennemü következményei alól, azzal az indokolással, hogy **a magyar himnusz éneklése nem büntetendő cselekmény.**

Táviratok

EGY ROMÁN ASSZONY ÉLVE ELTEMETTE KÉT ÉVES GYERMEKÉT, HOGY NYOMORÁRA FLHIVJA A FIGYELMET.

Szilágysomlyóról jelentik, hogy egy Florica Pascu nevü asszony élve eltemette két éves gyermekét, hogy ezzel felhivja a város figyelmét nagy nyomorára, melyben él. A gyermekgyilkos anya önként jelentkezett a rendőrségen.

ÉVI HÁROMSZÁZEZER DOLLÁR VEZÉRCIKKEKÉRT.

Amerikában érdemes vezércikket irni. A leghatalmasabb újságkonszernek, a Hearst-sajtónak a vezércikkirója, Arthur Brisbane, hetenként 4—6, negyvensoros vezércikket ir. Ezért a munkáért évente háromszázezer dollár a honoráriuma, szemben az Egyesült Államok elnökének ezerdolláros évi fizetésével.

EGY NAGYKÁLLÓI VÁLLALKOZÓ REJTÉLYES HALÁLA.

Nyiregyháza, január 16. Gaál Elek, nagykállói temetkezési vállalkozó és Mező János az egyik kocsmában, több ismerősével mulatozott. Erősen ittas állapotban vitték lakására Gaál Eleket és másnap reggel meghalt. Miután fején sérülési nyomok voltak láthatók, vizsgálat indult meg annak megállapitására, hogy alkoholmérgezés, vagy fejsérülés okozta-e halálát.

LORD ROTHERMERE AMERIKÁBA ÉRKEZETT.

London, január 16. Lord Rothermere Newyorkba érkezett. A lord az amerikai gazdasági viszonyokat tanulmányozza.

DIÁKOK TÜNTETÉSE PRÁGÁBAN A MÜEGYETEM HIÁNYOS FELSZERELÉSE MIATT.

Prága, január 16. A prágai cseh müegyetem hallgatói ma délelőtt beszüntették az előadásokat és tüntetést rendeztek a cseh müegyetem hiányos felszerelése miatt. A tüntetésen körülbelül háromezer diák vett részt.

HAMIS ÖTVENFILLÉRESEK.

Pécs, január 16. Az utóbbi időben több bejelentés érkezett a rendőrségre, hogy a városban hamis ötvenfilléresek vannak forgalomban. A hamisitványok a Nemzeti Bank bécsi fiókjának megállapitása szerint igen jól sikerültek. A rendőrség nagy apparátussal megindította a nyomozást az ügyben.

A TUKA-PÖR FELLEBBVITELI TÁRGYALÁSA.

Prága, január hó 16. A Prager Presse jelenti Pozsonyból, hogy a Tuka-pör tárgyalását a másodfoku bíróság előtt március hó közepe után tartják meg. Az 1323 gépirt oldalnyi jegyzőkönyvek és iratok felolvasása maga három-négy napot fog igénybe venni.

Nem lesz uj B.-lista, — a nős tisztviselőket előnyben részesitik az előléptetéseknél

Több nyúgdíjazás 1931. juniusig nem lesz. — A takarékosság keresztülvitele egyes miniszteri tárcáknál és a tisztviselő-reform.

Budapest, január 16. Az a bizalmas minisztertanácsi rendelet, amely 1930 január hó elsejével az állami adminisztráció minden vonalán már a legszigorubb takarékosságot s redukciót írja elő az összes tárcáknak, egyre jobban foglalkoztatja a politikai és gazdasági köröket. Azok a megtakarítások, amelyeket ugyanis az egyes tárcák már most kénytelenek megvalósítani, — egyelőre öt százalékos arányban, — a legtöbb helyen nem olyan tételeknél történik amelyek a gazdasági életet nem érintik, hanem olyan relációkban, amelyek az egész gazdasági életre még súlyosabban hatnak ki.

A takarékosságot általában nem úgy valósítják meg az egyes reszortok, ahogy az a kormány eredeti elgondolása volt,

hanem olyan tételeknél igyekszenek redukciót elérni, amelyeknél a költségvetés megszorítása csak súlyosabb helyzetet teremthet.

Egyik fővárosi lap most arról értesült, hogy az összes tárcák bizalmas felszólítást kaptak arra, készítsenek kimutatást a fennálló tanácsok működéséről, azoknak a költségvetéséről a jelenléti díjak és tiszteletdíjak nagyságáról. Információnk szerint ez a bizalmas intézkedés azért történt, mert

a miniszteretanács elé konkrét javaslat kerül a közeljövőben arról, hogy a felesleges tanácsokat milyen módon lehet megszüntetni és a tiszteletdíjakat milyen keretek között lehet a minimumra redukálni.

Azok közül a tanácsok közül, — amelyekben az elnökök és tagok részben tiszteletdíjat, részben jelenléti díjat kapnak, elsősorban azok jönnek számításba, amelyeket most létesít a kormány, de vonatkozik ez az intézkedés több már fennálló tanácsra is.

Igy nagy költségvetéssel dolgozik az országos kivándorlási tanács, a közegészségügyi tanács, az Országos Testnevelési Tanács, a műemlékek országos bizottsága, az országos közoktatási tanács, a lakásépítő állandó bizottság (Láb), a hadikölcsönsegélyezési tárcaközi bizottság, több mezőgazdasági szaktanács. Mindezek tagjai **jelenléti díjat kapnak**, melynek eltörléséről történik legközelebb az intézkedés.

A tervezet, amely ebben a tárgyban a minisztertanács elé kerül, javasolja hogy

mindennemü tiszteletdíjat és jelenléti díjat töröljenek el a tanácsoknál,

így a mos létesítendő statisztikai tanácsnál és az ipari tanácsoknál is.

Minden állami tisztviselő tartozik összes mellékállásait, foglalkozásait, tanácstagságait bejelenteni és csak azokat a munkákat vállalhatja, illetve csak azokban a tanácsokban vehet részt, melyekhez felsőbbségének az engedélyét megkapta. **Ilyen módon is lehetetlenné akarják tenni, hogy azok, akik az állam részéről egy állásban fizetést kapnak, máshonnan is javadalmazásban részesüljenek.**

Ugyancsak bizalmas útasítást készülnek kiadni az egyes tárcáknál, értesülésünk szerint abban az irányban hogy az előlépéseknél a nőtlen tisztviselőkkel szemben

a nős tisztviselőket előnyben részesítsék.

Ami a létszámcsökkentést illeti, beavatott helyen ma délelőtt ismét hangoztatták, hogy

nincs szó újabb B-listáról.

Tisztviselőt egyetlen reszortban sem fognak elbocsátani, hanem kihalási rendszer alapján fogják a normális státust elérni.

Ujabb kinevezés nem történik sehol. Ezzel szemben több nyúgdíjazás, minisztertanácsi határozat alapján, 1931. június 30-ig nem lesz.

Eddig az időpontig csak az helyezhető nyúgalomba, aki maga kéri és igazolja, hogly nyugdíjaztatása betegsége, vagy más címen indokolt.

Ilyen és hasonló módokon, eszközökkel akarják a takarékosságot az állami élet egész vonalán megvalósítani.

HÁROM EMBER LÁNGTENGERBEN

Budapest, jan. 16. A Podmaniczky ucca 61. számú ház pincéjében csütörtökön este **Fürj József** 45 éves vendéglős György nevü 18 éves fia és Stefanics Sándor napszámos, egy 50 hl-es hordót parafinoztak. Munkaközben Fürj György kezében a benzinlámpa felrobbant és lángralobbant a pincében a hatalmas hordó. A három ember lángtengerbe borult a hatalmas hordótól és életveszélyes sérülésekkel menekültek. A mentők megállapították, hogy mind a három ember másod és harmadfoku égési sebeket szenvedett. Valamennyit a Rókus-kórházba vitték.

Benyáts Emil cipőosztálya

Debrecen.

Nagy választék mindenfajta cipőben és árban.

Egyedül az árak hirdetése semmit sem jelent, miért is azt ez esetben elhagytam.

o

Onnek meg kell győződnie jó minőségeimről, hogy felismerje jutányos áraimat.

A csehek télnek a magyar Szent Imre jubileumi ünnegségektől

Több cseh képviselő „rendszabályokat" sürget.

Prága, január 16. Hrusovszky, cseh nemzeti szociálista képviselő és társai javaslatot terjesztettek a kormány elé és abban felszólitják, hogy tekintettel az 1930. Szent Imre jubileumi évre (melyet a javaslat ugy állit be, mint Szent István király millenáris ünnepségeit), továbbá arra, hogy ezt az ünnepélyt a magyar kormány bizonyára demonstrálásra fogja felhasználni a szomszéd államok és különösen Csehszlovákia ellen, tegyék meg a szükséges rendszabályokat és főleg helyezzék hatásos ellenőrzés alá a magyar propagandát.

480 pengő tartozásra 935 pengő kamat

Uzsoráért került a debreceni törvényszék elé a püspökladányi polgári iskola volt igazgatója.

Rendkivül érdekes ügyet tárgyalt tegnap a debreceni törvényszék. Moór Jakab, a püspökladányi polgári iskola volt igazgatója, aki jelenleg a fülöpszállási polgári iskola élén áll, került a bíróság elé, **uzsorával vádolva.** Az ügy előzményei a következők:

Még 1925-ben történt, hogy Moór Jakabnál, akiről tudták a városban, hogy kölcsönügyletekkel foglalkozik, megjelent két püspökladányi asszony és buzakölcsönt kértek tőle. Az igazgató erre hajlandónak mutatkozott és 6 millió értékü buzát folyósitott az asszonyoknak azzal, hogy — a vádirat szerint — havi 12—12 pengőt fizetnek.

Teltek, multak az évek, az asszonyok szépen fizették a horribilis kamatot, azonban soha sem volt annyi pénzük, hogy a tartozást egyszerre ki tudták volna fizetni. **Igy aztán a 480 pengős tartozásra lassankint 930 pengő kamatot fizettek ki.** Ki tudja, meddig kellett volna ezt a kamatot fizetniök, ha az asszonyoknak egy ügyvéd nem adja azt a tanácsot, hogy tegyenek feljelentést az igazgató ellen. Ez meg is történt és igy tegnap a debreceni törvényszék Serly tanácsa elé került ez az ügy.

A vádlott iskolaigazgató előadja, hogy ő csak havi 2 százalék mellett adta kölcsön a buzát, nem pedig a vádirat szerint 50 százalékért. Erre az állitásra vonatkozólag kérte több tanu kihallgatását, amit a bíróság el is rendelt, tekintve, hogy egyedül a sértettek vallomására nem lehet marasztaló itéletet alapitani.

SZATMÁRMEGYE UJ FELSŐHÁZI TAGJAI.

Mátészalkáról jelentik: Szatmár, Ugocsa s Bereg egyesített vármegyék **Péchy László** főispán elnöklésével tartott rendkivüli közgyülésén felsőházi tagokká választották **Gulácsy István** Beregvármegye hosszú időn át volt alispánját és **Pech Manó** földbirtokost. Póttagok **Domahidy Viktor** és **Ujfalussy Lajos** lettek.

Ipariskolai tanárok összejövetele az „Angol"-ban.

A csizmadia-bál résztvevői.

Fizetési mérlegünk növekedő passzivitást mutat

A Pénzintézeti Központ legutóbb kiadott jelentés erészletesen beszámol a mult év gazdasági eseményeiről. A jelentésnek 14 fejezete az ország pénzügyi és gazdasági életének jóformán minden fontos mozzanatára kiterjed. A Nemzeti Banknál az érckészlet egy év alatt egyötöddel csökkent, de az összes jegyforgalom párhuzamos csökkenése folytán a fedezeti arány a mult év második felében az 1928. év végén jelentkező arányhoz képest alig változott és a mult év második felében a 40 százalékot meghaladta, holott a törvényes fedezeti arány csak 24 százalék. A jegybank váltótárcája 417.4 millióról (1928 december 31.) a mult év augusztusának végén leszállott 293.4 millióra, ami azt mutatja, hogy a gazdasági élet pangása következtében a jegybankkal szemben támasztott hiteligények kisebbedtek.

A magyar mezőgazdaság helyzete az uj termésértékesitése során sem mutatott javulást. A mezőgazdasági termények és az iparcikkek árhelyzete közötti diszparitás tovább növekedett. A mult év novemberének végén az agrárindex 97-re sülyedt, viszont az iparcikkek indexe változatlanul 132 maradt, ugy hogy az agrárolló kilengése elérte a 35 pontot.

A buza hazai áralakulása az utolsó három három hónapban a világpiaci helyzethez képest elég kedvező volt.

Az 1929-es termésadatok feldolgozása azt mutatja, hogy a nagy gazdaságok termésátlaga általában több mint 10 százalékkal kedvezőbb, mint a kisgadaságoké. A nagy gazdaságok 830.000 holdon 6,480.000 q buzát termeltek, a kisgazdaságok pedig 1,923.000 holdon csak 13,075.000 q-t. Az uj kampányban a gabonaárak általában jóval alatta maradtak az 1928. év hasonló időszakában elért eladási áraknak. Az értékesités azonban aránylag kedvezően alakult, mert a legnagyobb mennyiséget sikerült a viszonylagi magas világpiaci árak idején exportálnunk. A mult év október hó végén a nyilvános áruraktárakban 13.000 vagon buzát tároltak, holott 1928-ban ugyanakkor csak 11.450 vagont.

Fizetési mérlegünk a szanálás óta (1924) növekedő passzivitást mutat.

A tartozási többlet 1924-ben még csak 152.2 millió pengő volt, holott 1928-ban már 507.3 millióra szökött fel. Ennek főoka a kereskedelmi mérleg növekvő passzivitása volt, amely 158.5 millióról (1924) négy év alatt 370 millióra (1928) ugrott fel.

Fordulat csak 1929-ben következett be, amikor csökkenő vásárlóképességünk miatt a behozatal visszaesett és a gabona nagyobb arányu kivitele folytán a passzivum jelentősen csökkent.

A mult év juliusának elsejétől szeptember végéig 1.7 millió q buzát és 0.7 millió métermázsa lisztet vittünk ki, holott 1928-ban ugyanezen időszak alatt buzából 1 millióval és lisztből 200 ezer q-val kevesebbet exportáltunk. Emelkedést mutat állat-, cukor- és gépipari kivitelünk, stagnált a baromfiexport és visszaesett a szarvasmarha kivitel. Kereskedelmi forgalmunk paszivitását főképpen a Németországgal és Csehországgal lebonyolitott forgalom sulyosan deficites egyenlege okozza (88 és 61.4 millió), amelyen eddigi kereskedelmi megállapodásaink megváltoztatásával okvetlenül segitenünk kell.

A belső kereskedelem helyzete változatlanul sulyos, a váltóóvatolások és a fizetésképtelenségek száma növekedett.

Az ipari termelés a mult évben az 1928-as állapothoz képest lanyhulást mutatott. Az ipari munkanélküliség növekedett. A széntermelés emelkedést tüntet fel. A tőzsdeindex a mult év utolsó harmadában 82.3 százalékról 71.7 százalékra szállott le, a tőzsde forgalma pedig 57 millióról 25 millió pengőre esett vissza. A megélhetési index hanyatló irányzatot mutatott a mult év elejéhez képest. A betétek kisebb mértékben emelkedtek 1929-ben, mint 1928-ban. A szanálás éve óta összesen 1.353 millió hosszulejáratu külföldi kölcsönt vettünk fel, ami rohamos eladósodásunkra mutat.

186 ezer 733 lakosa van Hajduvármegyének

Száz közül tizenegy ember tüdőbetegségben hal meg

Hajdu vármegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén dr *Görgey* Márton tiszti főorvos a vármegye közegészségügyi viszonyairól nagy gondossággal megszerkesztett, tanulmányszámba menő értékes orvosi jelentést terjesztett elő, amely hü képét adja Hajdu vármegye egészségügyi problémáinak, amelyeknek a legsürgősebb megoldása nemzeti érdek. Az értékes jelentést teljes egészében alább közöljük.

Hajdu vármegye 1929. évi december havi egészségügyi közállapotairól jelentésemet tisztelettel a következőkben terjesztem elő:

Vármegyénk népmozgalma az elmult hónapban, összehasonlítva a november havi népmozgalommal, jobb volt s ez a javulás a születések számának emelkedésében jelentkezett — Született 437 gyermek, kik közül halva született 15, meghalt 303 egyén s így a természetes szaporodás 110 lélek.

Uralkodó kóralak volt az elmult december hónapban a lélegző szervek hurutos és gyulladásos betegsége, mely éppugy mint a lezajló félben levő hastifuszos betegség számos esetben követelt halálos áldozatot magának. A hevenyfertőző betegségek — eltekintve az erős számbeli apadást mutató hastifusztól — csak szórványosan s nagyjában jóindulatu lefolyással fordultak elő.

Előfordult a hevenyfertőző betegségek közül: 1. Roncsoló toroklob 10 községben 31 esetben. Meggyógyult 15, meghalt 1, ápolás alatt maradt 31 beteg. 2. Kanyaró 6 községben 19 esetben. Meggyógyult 10, meghalt 1, ápolás alatt 8 beteg. 3 Vörheny 7 községben 36 esetben. Meggyógyult 28, meghalt 2, ápolás alatt 6 beteg. 4. Hastifusz előfordult Kaba és Tiszacsege községek kivételével vármegyénk minden egyes városában és községében. Összesen nyilván volt tartva 315 eset, akik közül meggyógyult 191, meghalt 39 és ápolás alatt maradt összesen 85 eset. Mint minden évben, ugy most is tapasztalhatjuk, hogy a decembert és januári megbetegedések rosszabb indulatu lefolyást mutatnak. Jelenleg csak Hajdusámsonban tartja magát erősen ez a betegség. 5. A höghurut (szamárhurut) előfordult 1 községben 13 gyógyult esetben. Igy a szamárhurut vármegyénk területén lezajlottnak tekinthető. 6. Gyermekágyi láz és 7. Bárányhimlő 1—1 községben 1—1 gyógyult esetben. Az idült fertőző betegségek közül gümőkór 24 esetben, az összes halálozások 7.8 százalékában volt a halál oka. Baleset folytán elhalt 1, öngyilkosság folytán 4 egyén.

A védőintézetek közül nem kaptam meg a hajdudorogi védőintézet jelentését s így csak 11 védőintézet december havi működéséről számolhatok be. Gondozás alatt volt ebben a 11 védőintézetben (hajduböszörményi, hajduszoboszlói, hajdunánási, hajduhadházi, balmazujvárosi, püspökladányi, nádudvari, kabai, hajdusámsoni, egyeki és tiszacsegei) összesen 167 terhes és 278 gyermekágyas asszony, kik közül a védőintézeti tanácsadáson megjelent 109 terhes és szülés végett szülőintézetbe utaltak 13 asszonyt. Gondozás alatt volt 2621 csecsemő és 4707 kisded, kik közül orvosi tanácsadásra a védőintézetben megjelent 1371 csecsemő és 958 kisded. A védőintézetek félig gondozottjai közül elhalt 28 csecsemő és 7 kisded. December hó folyamán a védőnők meglátogattak 87 terhes és 229 gyermekágyas asszonyt, 1135 csecsemőt, 990 kisdedet s ellenőrző védőnői látogatás történt 209 esetben. Propaganda- és ismeretterjesztő előadásokat tartottak a védőintézetekben összesen 19 esetben.

Hajdumegye alispánja a városok és községek vezetőségét az 1930. évre szükséges jégszükséglet biztosítására felhivta. Józsa község képviselőtestülete a lemondás folytán megüresedett községi orvosi állást 1929 december 21-én betöltötte s községi orvosul dr Barka Imre orvost választotta meg.

A népjóléti és munkaügyi miniszter 244000—1929. NM. II. sz. rendeletével a nyilvános betegápolási költségek terhére történő rendelkezések csökkentése tárgyában akként rendelkezett, hogy országunk jelenlegi nehéz gazdasági helyzetében a legszigorubb takarékosságot tartván szemei előtt, tárcája költségvetésében a nyilvános betegápolási és gyermekgondozási költségek fedezésére előirányzott összegből a gyógyintézeteken kivül kezelt és hatóságilag igazolt szegény betegek gyógyszer, kötözőszer, gyógytápszer és gyógyászati segédeszköz szükségleteire előzetes havi részletekben évi 19.000 pengőt bocsájt törvényhatóságunk rendelkezésére s ebből az összegből kellene nekünk a gyógyintézeteken kivül kezelt szegény betegeinket ellátni. — Minthogy a fenti összegből mi a szegény betegeinket egy évre el nem láthatjuk és mert egyéb tekintetekből is sérelmes ez a rendelkezés törvényhatóságunkra nézve, alispán ur ez ellen a rendelkezés ellen felterjesztéssel kívánok élni s így a magam részéről további tennivaló ebben az ügyben tárgytalan.

Vármegyénk elmult évi népmozgalmi adatait — mondja a főorvos jelentésében — összeállitottam. Adataim előzetesek s a népvándorlás figyelmen kívül hagyásával készültek. Ezek szerint született vármegyénk területén az elmult 1929. évben összesen 5610 gyermek, kik közül halvaszületett 136. Az 1928. évi születések számához (6193) viszonyítva tehát 583 gyermekkel kevesebb született. A halvaszületések számában valami kis csökkenés észlelhető, minthogy az 1928. évi 154 halvaszületéssel szemben 1929-ben csak 136 halvaszületés történt. Meghalt 1929-ben 4051 egyén, az 1928. évi halottak számánál (3408) 643 halottal több. Természetes szaporodás volt az 1929. évben 1423 lélek, az 1928. évben elért 2631 léleknyi szaporodásnál 1208 lélekkel kevesebb. Gümőkórban meghalt 458 egyén, az 1928. évben kimutatott 517 gümőkóros halálesetnél tehát 59-el kevesebb. Ha már most ezeket az adatokat vármegyénk lakosainak minden ezerjére számítjuk, (1929. év elején vármegyénknek 186 733 lakosa volt), ugy azt találjuk, hogy minden ezer lélekre csak 29.3 élveszületés, 21.6 halálozás és 7.7 természetes szaporodás. Mindezek az adatok amellett bizonyokodnak, hogy 1929. évi népmozgalmunk az 1928. évi népmozgalomnak lényegesen alatta marad, minthogy akkor 52.8 volt az élveszületés, 18.5 volt a halálozás és 14.3 volt a természetes szaporodás arányszáma.

Gümőkóros haláleset történt minden ezer lélekre 2.4, míg 1928-ban 2.8 esett s 1929. évben minden száz halott közül 11, az 1928. évben minden száz halott közül 15.2 gümőkórban halt el. Tehát csak ebben a szomoru statisztikában, valamint a halvaszületések arányszámában van némi javulás.

Vármegyénk lakosainak száma 1930 év elején 188.156 lélekre tehető.

A vármegye egészségügyi viszonyairól tett orvosi jelentést a közigazgatási bizottság — elismerését fejezve ki dr Görgey Márton tiszti főorvossal szemben —, tudomásul vette.

Disznóölésre
sót, paprikát, borsot, köleskását és bort a legelőnyösebben szerezheti be
Pálffynál, Kossuth-utca 7. sz.

Különleges és egyszerű • BUTOROK • jótállással részletre legelőnyösebben Faipar nál Király ucca 4. szám Ugyeljünk a cimre.

Diákkori emlékeimből

Isten jóvoltából immár annak is megértem nem is az ötvenedik, hanem az ötvennegyedik évfordulóját, hogy a debreceni református főgimnázium hatodik osztályának a padjait taraghattam. Sok érdekes emlékem maradt fent ennek az osztálynak az életéből.

Az osztályfőnökünk az öreg Kiss András volt, aki a latint és görögöt tanította s aki igen derék, becsületes és tudós professzor volt ugyan, de annyira elöregedett már, hogy tekintélyt egy általában nem tudott tartani. A diákok veséibe ő már nem tudott belátni s ezek bizony ugy a falnak állitották és ugy csalták, hogy az szinte képtelenségnek tünhetik fel azok előtt, akik át nem élték. Magam sem hittem el egy és más dolgot, mikor még mint ötödik gimnázista értesültem a hatodikosok csinyjeiről, de mikor én is az öreg ur elébe kerültem, el kellett hinnem mindent, mert a szemeimmel láttam és a füleimmel hallottam a képtelenségeknek vélt dolgokat.

A szemeimmel láttam, mikor egyik osztálytársam szép, olvasható, gömbölyü betükkel felírta a katedra fölötti nagy táblára az előző órán feladott s könyvnélküli felmondásra szánt latin penzumot s a füleimmel hallottam, amint azt onnan a felszólított a Kiss András professzor ur óráján elszavalta. És ez nem egy-két órán ment ugy, hanem állandóan.

Az öreg ur sohasem vett észre semmit: még csak nem is gyanakodott. Sőt viccet is csinált egy esetből. Az történt ugyanis, hogy egyik tanulótársamnak a katedra elé kellett kimennie s ott álliva kellett volna a latin könyvnélkülit elszavalnia. Ez eddig nem lett volna baj, a baj ott kezdődött, hogy egyszercsak — szokása ellenére — felállott az öreg ur s a testével eltakarta a tábla közepét. A megszorult nebuló ezen a bajon ugy akart segiteni, hogy hol jobbra lépett, hol balra: ugy lesett. Megsokallta ezt az öreg ur s nevetve ezt mondta neki: „Mit ugrálsz itt jobbra-balra, hisz nem vagy te táncmester?"

Na nem ugrált tovább az ipse, de be is szekundázott. A szekundákat különben nagy szorgalommal jegyezgette befelé annak a tanulónak a neve után, amelyikre megharagudott. Egymásután három-négy szekundát is bejegyzett.

Ez volt az éltető eleme; bár év végével alig buktatott el valakit. A nyugalombaküldést is mindig ezzel hárította el magától: „Be tudom én még a szekundát irni."

Az öreg ur előadás közben különféle tréfákat eresztett meg, amelyek eredetileg elég jók voltak, de miránk már az ujság ingerével nem hatottak, mert az elődeink régen leadták ezeket nekünk, mint az öreg ur megszokott mókáit. Ismertük hát a humoros kiszólásait, mégis megjelepetést szinleltünk mihelyt elhangzottak azok az öreg ur ajkáról s karban ezt zugtuk rá: „Jaj, de jó volt, tekintetes ur!" Sokszor megeresztettük ezt a mondást s magunk közt *bögésnek* neveztük.

Történt egyszer, hogy egy bajuszos tanulótársunk ezt mondta reggel 8 órakor, a tanitás megkezdése előtt: „Fiuk, én az éjszaka lumpoltam, az öreg ur óráján aludni akarok. Hanem azért, ha bögni kell, lökjetek oldalba!" Az ifyafi csakugyan aludt az előadás alatt. Az öreg ur nem vette észre; hűségesen magyarázott. De nem mondott semmi viccet. Bosszantotta ez a mi alvó diákunk szomszédját s kapta magát, nem várta be a vicc megszületését, hanem jól oldalba döfte a megbízóját. Az felugrott s hangosan kivágta a szokásos mondást: „Jaj, de jó volt, tekintetes ur!"

Persze óriási hahota tört ki az egész osztályból, az öreg ur pedig ezt mondta az ipsének: „Mi volt jó amice? Gyere ki csak! Két hétig itt állasz a katedra mellett!"

És csakugyan ott pedergette a bajuszát s onnan vágott ránk grimaszokat a nagy lurkó két egész hétig.

*

Az se volt utolsó mulatság, mikor az ugocsamegyei főispán fia gugyizott vagy három társával az utolsó padban jóféle likőrt szopogattak. Gondtalanul és gondatlanul hajtogatták az üveget, annyira, hogy az öreg ur is észrevett valami gyanus csillogást. Meg is kérdezte az osztálytól: „Mit csinálnak azok ott a hátulsó padban?" Erre egy fiu tele torokkal ezt kiáltotta: „Isznak a tekintetes ur egészségéne!"

Felugrott erre a főtettes s rohant kifelé az üveggel, egyenesen a professzor urhoz s igy szónokolt: „Ne tessék hinni annak az árulkodónak, haragosunk ő nekünk! Annyi az egész, tetszik tudni, hogy Kovács János tanár ur tanitja nekünk az *állatiant*: most éppen a rovaroknál tartunk, hát azt mondta Kovács tanár ur, hogy spirituszos üveg legyen nálunk s ha valahol valami szemrevaló bogarat találunk, fogjuk meg és lökjük bele. Itt van, akár tessék megnézni és megszagolni!"

Az öreg urnak imponált ez a határozott fellépés és megszagolta az üveget, csak ezt mondta: „Na fiam, ha tudományos célból van nálatok a szesz, az egész más!"

Ezzel el volt intézve a dolog.

Ennyi az, amit az öreg Kiss Andrásról a magam tapasztalata után irhatok. Amit másoktól hallottam róla, azok a következők:

Sok szekundára fett szert a diák, miért is félév végén javításra invitálta magához, a saját lakására az öreg Kiss András. **Gyürkának** hitták a diákot. Gyürka megjelent a kivánt időben és helyen, de amint benyitott az előszobába, egy szépen nekizsendült libát pillantott meg. A kulina félig nyitott ajtaja mögül pislogott rá. Gyürka hirtelen gondolt, merészet és nagyot, a hóna alá kapta a libát s úgy állított be a professzor úrhoz.

Illő köszönés után ezt vágta ki: „Tiszteli édesanyám a tekintetes urat ezt a libát küldte, ha el tetszene fogadni".

— Jól van fiam, én is tisztelem édesanyádat, elfogadom. Eredj ki az előszobába és tedd be a kulinába a másik mellé.

Gyurka kivitte a libát, elhelyezte a kulinába s újra bement.

Az öreg András bácsi ezzel fogadta „Tudom, Gyürka fiam, hogy te tulajdonképpen javitani jöttél. Hát ülj le, kezdjük! Hadd halljam, mit tudsz!" Gyürka leült s az öreg úr kérdéseire emberül megfelelt. A javítás sikerült. Az öreg úr mindjárt ki is adta neki a róla szóló irást.

Gyürka örömmel távozott el.

Amint az öreg úr meghallotta az uccaajtó kilincsének a csörrenését, mindjárt belépett a felesége szobájába s nagy mosolygások közt igy szólt „Gyere csak öreg, mutatok valamit"

A felesége utána csoszogott a professzor úrnak, ki is a kulinának a diák által egészen betett ajtajára mutatva igy szólt: „Nyisd ki csak és nézz be oda!"

A jó néni kinyitotta, benézett, aztán meghökkenve kérdezte a férjétől: „Hova tetted a libámat? Nem látom"

— Nem látod? Néd meg csak jobban, kettőnek kell ott lenni — mondotta az öreg úr, sokat jelentő mosollyal.

A felesége újra benézett s most már bosszankodva förmedt rá a professzor úrra: „Hát hallod-e, áprilist akarsz te én velem járatni januárban? Vagy meggárgyultál? Hova tetted a libámat?

Most már az öreg úr is benézett a kulinába s majd hogy sóbálvánnyá nem változott: Ő sem látott semmit.

Kiderült azután, hogy Gyúrka oda ugyan nem vitt libát, hanem az öreg úrét egész arcátlansággal elemelte.

id. Simon István
ny. ig-tanitó.
Rákosszentmihály.

Módosítás a közlekedési rendeleten a falusi gazdák érdekében

A vidéki gazdatársadalom akciójára a belügyminiszterium több rendbeli módositást eszközölt a közlekedési rendeleten.

A gazdatársadalom által erősen kifogásolt követelmények, a szekerek lámpával való ellátásának keresztülvitelét is mellőzi a miniszter módosító rendelete, amennyiben megállapitja, hogy **a lámpa-kötelezettség nem vonatkozik a falusi gazdálkodás körében dolgozó szekerekre.**

A közlekedési rendelet többek között azt is megszabja, hogy **16 évesnél fiatalabb ember sem szekeret, — sem állatot nem hajthat.** A belügyminiszter újabban ezt a rendelkezést is módosította olyan formán, hogy az a korlátozás, mely szerint szekeret, vagy állatot 16 évesnél fiatalabb ember nem hajthat, **nem terjed ki a mezőgazdaság körére, itt tehát meg van engedve az, hogy szekeret, vagy állatot tizenhat évesnél fiatalabb ember is hajthasson.**

A módosítás tartalmazza azt is, hogy a falusi gazdáknak és kocsisoknak nem szükséges személyazonossági igazolvánnyal ellátni magukat s a falusi szekerekre nem vonatkozik a teherhajtási tilalom sem.

MÉG A VESZETT KUTYA BŐRÉT SEM SZABAD MEGÉRINTENI.

A Pasteur-intézet intelme a közönséghez.

Nemrégiben történt Szatmárnémetiben, hogy Popovics József timártanonc egy kutyabőr kezelésétől veszettséget kapott és amikor a kórházba szállitották, összeharapdálta anyját és az ápolónőjét. A szerencsétlen fiu nemsokkal ezután meghalt.

sA tragikus esettel kapcsolatban a Pasteur-intézet figyelmezteti a közönséget, hogy a beteggyanus kutyákkal való érintkezésben a legnagyobb elővigyázatossággal járjon el. — A veszettséggel való fertőzés ugyanis nemcsak a harapás, marás utján történhetik, hanem közvetett uton, a kutya által érintett vagy lenyálazott dolgoktól is. — Megtörtént például, hogy egy asszony felsurolta kutyájának az ólját és a kezén lévő apró seben keresztül megfertőzte magát a rettenetes kórral.

Ilyen közvetett uton kapott fertőzést egy mészrosinas is, aki gyakran vitt husmaradékot egy kutyának. Egyszer azt látta, hogy a kutya véres volt s megsimogatta a sebet. A kutya nemsokára elpusztult, de mivel senkit sem harapott meg, nem gyanitották, hogy veszett volt. Pár hét mulva a gyermeken is kitört a veszettség s borzalmas kinok között meghalt. Ez ugy magyarázható, hogy a fiu keze is sebes volt s a kutya szőréről vagy a sebben maradt nyálból a fertőző anyag átjutott a fiu szervezetébe.

Mindebből az a tanulság, hogy sebes kézzel ne nyuljunk kutyához, vagy kutya által érintett tárgyhoz.

DEBRECENI KALAUZ

160 oldalon, 40 képben ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. — Ara részletes térképpel 1 P 50 fillér.

Kapható minden könyv kereskedésben.

ADÓFIZETÉS HAVI RÉSZLETEKBEN.

Budapest, január 15. Az 1929. évi XXIII. tc. 10 paragrafusa az adófizetésre vonatkozólag azt a jelentős újitást tartalmazza, hogy az adót havi egyenlő részletekben is lehet fizetni. Például, ha valakinek az egy évi adója 600 pengő s befizet minden hónap 15-ig 50 pengőt, akkor őt sem az adófizetésre figyelmeztetni, sem zálogolni nem szabad, sőt még kamatot sem szabad számitani. Ez a kedvezmény azonban csak azokat illeti meg, akik az előző évnegyedről esetleg áthúzódó hátralékot és ennek kamatait is befizetik, az első havi részlettel együtt. Az 1930. évi I. negyedévi adó most január hó elsejével esedékessé vált. Aki az emlitett kedvezmény szerint akar fizetni és az előző évnegyedről esetleg áthúzódó hátralékot és ennek kamatait is befizetik, az első havi részlettel együtt. Az 1930. évi első negyedévi adó most január hó elsejével esedékessé vált. Aki az emlitett kedvezmény szerint akar fizetni és az előbbi negyedről, — (múlt év utolsó negyedéről) hátraléka nincs, annak az előbbi példából kiindulva, január hó 15-ig be kell fizetni 50 pengőt, február hó 15-ig 50 pengőt és március hó 15-ig 50 pengőt. Kötelezettségének ekként eleget téve, kamatot a terhére felszámitani nem lehet. Az előbbi példához hozzávesszük, hogy ha valakinek a múlt negyedévről 100 pengőt hátraléka volt, ebben az esetben január 15-ig kellett volna fizetnie száz pengőt és az ezután esedékes késedelmi kamatot, továbbá az idei első negyed első harmadrészét kitevő 50 pengőt. Ennek a kedvezménynek az igénybevételére az ismertetett feltételek betartása mellett, külön kérvényezés nélkül mindenkinek joga van.

x Vidéki útakra a Fortuna bérautó vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10. szám. Telefon 320.

A Péterfia-utcai leánykör meleg szeretet-ünnepet rendezett

Sok szegény gyermek et ruháztak fel.

A borongós téli napon meleg napsugárral, a szeretet fényével vonta be egy szerető asszonyszivés a köréje sereglett melegszivü leánycsoport az egyház tanácstermét. *Popovits* Gyuláné urasszony és mintegy husz olyan leány, akik az élet nemesebb, magasabb, fenköltebb örömeit igyekeznek maguknak megszerezni, valóban meleg és szeretettől izzó ünnepélyt rendezett. Az egyházrész szegény gyermekeinek saját maguk készitette meleg, flanel ruhácskákat osztottak ki, ezenfelül mindegyikük kapott egy kis tésztát, sőt cukorkát is.

A Péterfia uccai leánykörnek ugy látszik, nem kellenek a különleges alkalmak, ugy vélik, hogy a szeretet gyakorlására minden nap önként kinálkozó alkalom.

Az ünnepélyt megelőzőleg az egyház gazdasági bizottsága tartott ülést és a résztvevők mind ott is maradtak, hogy tanujává legyenek az élet nehány nagyon szép pillanatának.

Ott voltak dr *Juhász Nagy* Sándor főjegyző, *Márk* Endre h. egyházi főgondnok, *Harsányi* Gusztáv ny. kuriai biró, az egyházrész gondnoka, dr Szabó Ferenc ügyész, *Gyarmathy* Pál, *Harsányi* Imre, *Nemes* Sándor, *Malatinszky* Ferenc, *Bartha* István, *Bacsó* Pál, *Törő* Mihály, *Csobán* József, *Jeney* Mihály, *Márton* Gyula, *Ujváry* József, *Rásó* János gazdasági gondnok, *Kalmár* Gyula irodavezető s még többen.

A szeretetünnepély közénekkel kezdődött, majd *Siposs* Imre lelkész, a központi hivatal vezetője bbliát olvasott s imádkozott.

*

KÖSZÖNET POPOVITS GYULÁNÉ URASSZONYNAK

Dr *Juhász Nagy* Sándor főjegyző tartott ezután igen értékes meg nyitó beszédet :

— Komoly és gondterhes férfiak tanácsokzása folyt itt. Ezután a komoly tanácskozás után ebben az öreg teremben most szép, fiatal leányok és kicsiny gyermekek serege jelenik meg, akik eljöttek, hogy a szeretet munkáját teljesitsék és végezzék.

Én nem tartozom szorosan a péterfiai egyházrészhez, munkáján kivül állok, éppen ezért *mint elfogulatlan tárgyilagos szemlélő, kifejezhetem örömünket afelett a gyönyörü munka felett, amelyet ez az egyházrész folytat, különösen pedig a leánykör munkája felett* (ugy van, ugy van) és azt hiszem, mindnyájunknak szivéből szólok, amikor *hálás köszönetemet nyilvánitom elsősorban Popovits Gyuláné urasszonynak, aki annyi sok munkával előkészitette a leánykör működését*, azt vezeti és lehetővé teszi, hogy a multkori gyönyörü szép kiállitás után, amelynek eredménye szintén a szegények segitésére fordittatott, ismét ujabb alkalmat nyujtson, hogy a szeretet munkájában gyönyörködhessünk.

Az bizonyos, hogy az egyháznak, mint hivatalos szervezetnek nem tulajdonképpeni célja a szeretet munkáinak, tehát a jótékonykodásnak a gyakorlása és igy is van az jól, hogy azt a társadalom végezze el. *Alakuljanak a társadalomban ilyen szép leánykörök, nem egy, hanem száz, amelyek ugyanezt a müködést végezzék.*

— A debreceni egyház kebelében hosszu sora van már az ilyen szeretet alkalmaknak, amikor mindig, nem a hivatalos egyház rendezi ezt, hanem az egyháznak azok a lelkes tagjai, saját maguk buzgósága folytán és saját maguk munkájának eredményeképpen.

— Hálás köszönetünket fejezzük ki ezeknek a kedves leányoknak, akik az ő vezetőjük mellett ilyen szép eredményt mutatnak fel.

Dr *Juhász Nagy* Sándor ezután a szegény kisgyermekek csoportja felé fordult :

— Kedves gyermekek — mondotta — ti nagyon szegények vagytok. Most még kicsinyek vagytok, de Isten segitségével felnőttök. Tanuljátok meg már most is, hogy a legfontosabb dolog ezen a világon, hogy jók legyetek, jók szüleitekhez, szófogadók, tanuljatok és gondoljatok mindig arra, hogy mindig jöhet és jön is az Isten segitsége hozzátok. Ma feljöttetek ide meleg ruha nélkül és ime ezzel távoztok el. Későbbi életetek során is mindig bizzatok Istenben, aki felruház benneteket. Szeressétek és tiszteljétek az Istent, mert a vallásosság és a jóság olyan két testvér, amelyik mindig együtt szokott járni.

A KIOSZTÁS

Ezután Popovits Gyuláné megkezdte a meleg ruhák kiosztását. Közel husz szegény gyermek kapott meleg ruhát. Könnyeket csalt a jelenlevők szemébe, amikor Popovits Gyuláné magához szólitotta az egyik szegény asszonyt — névszerint ismeri mindegyiket — akinek hét gyermeke van és igen szomoru körülmények között él. A leánykör négy kisgyermeke számára adott ruhákat.

*

A kiosztás után *Harsányi* Gusztáv ny. kuriai biró, egyházrészi gondnok zárta be az ünnepélyt.

— Mint a Péterfia uccai egyház rész gondnoka veszek részt az ünnepélyen. A bibliában benne van : Imádkozzál, dolgozzál és jót cselekedj. Ezek a kedves leányok és *Popovitsné* őnagysága ezt a három erényt betartják és ime örömet szereztek ezeknek a szegény gyermekeknek. Ezért ezeknek a kisleányoknak és *Popovitsné* uraszonynak köszönetemet nyilvánitom.

Harsányi Gusztáv a könnyektől nem tudta beszédét tovább folytatni.

Közének után *Szabó* Géza püspöki segédlelkész szép imával zárta be a feledhetetlen ünnepélyt.

A sebészeti klinika felhivása a vért-adókhoz

A sebészeti klinika vértadókat keres vérátömlesztéshez. Egy vérátömlesztésért a vértadó 40.— pengő dijat kap. Jelentkezés januárban minden kedd, csütörtök és szombat délelőtt 9 órakor a sebészeti klinika irodájában.

Ugyancsak felülvizsgálat végett jelentkezzenek a régi vértadók is, mert különben a névsorból töröltetnek.

Sebészeti klinika igazgatósága.

Hideg a vasláb, de meleg a szív

— Regény —

Irta: Péterfia József

(3)

Kis pihenésre volt szükségük az embereknek, kis pihenésre volt szükségük az elernyedt karoknak és lábaknak, igy halálraványadtan nem lehetett rohamot intézni az előttük meredező magaslatra. Meg aztán előbb ki kellett kémlelni: milyen erősek odaát. A hadosztály-parancs ugy informálta a zászólaljparancsnokot, hogy már a tarlón, melyen keresztüljöttek gyalogsági tüzet kaphatnak. És ime sehol egyetlen puskalövés, csak az ellenséges tüzérség fujja a maga fortissimóját, zúgja, orditja a prológust a készülő drámához. Vigyázat: itt alighanem csel készül. Kétségtelen: ott az ellenség a hegytetőn, de addig nem akar lőni, mig egészen közelébe nem érnek. Majd akkor kezdi gépfegyverrel, sortüzzel, kézi bombával.

Az emberek az erdő szélén lerogytak a földre, alighogy meghallották az avisót: — halt. — Ugy elterültek, mintha valami kegyetlen óriás lába tiporta volna őket az erdő avarjára. A fáradtság volt ez a kegyetlen óriás.

— Beásni magatokat, ugy ahogy lehet, — mondotta a főhadnagy, és erre megindult nagyon halkan berregni az eleven telefon; a katonák egymás fülébe mondva adták tovább a parancsot:

— Beásni, beásni!

Itt már nem lehetett hangosan beszélni. A kézi ásók vontatottan megindultak az emberek kezében és kis halmok keletkeztek lassanként a fejek előtt.

Egon készülődött:

— Én is átmegyek a szakaszomhoz, a helyemre. A hadnagy ur követelni fog.

A főhadnagy, aki az egész század fölött parancsnokolt, ellentmondott:

— Nem, te itt maradsz, mellettem.

Azzal ismét elővette az „eleven telefont", rászólt a hozzá legközelebb lévő legényre, aki szorgalmasan turta maga előtt a földet:

— Add tovább a hadnagy urig: Bérczi önkéntes a századparancsnoknál marad.

Aztán megismétlődött halkan, egyszerkétszer, huszszor-harmincszor, mig csak odáig nem ért, ahol a hadnagy fészkelt, az egyszerü kijelentő mondat:

— Bérci önkéntes a századparancsnoknál marad.

Három legény hirtelen kiemelt egy kis provizórikus fedezéket, oda befeküdt a főhadnagy Egonnal. A cigány, a század-küldönc mellettük külön vájta be magát a földbe. Minden szakasztól egy ember előrecsuszott, fel egészen a magaslatig, egy kicsit kikémlelni, hogy is áll az ellenség. Aztán csend terült a tájékra, még a tüzérség is pauzát tartott, hogy annál érdekesebb legyen a második felvonás.

— — — — — — — —

Egon és a főhadnagy egymás mellett feküdtek a földön. A főhadnagy annyira kedvelte Egont, hogy máskor se igen volt meg nélküle; hogy eresztette volna el most maga mellől ezekben a sulyos percekben, mikor ott tulnan vadidegen, ellenséges fegyverekben és ágyucsövekben forrott mindazoknak a jövője, sorsa, léte vagy halála, kik itt kezdetleges apró kis földhányások mögött huzódtak meg.

Még otthon, mig az ugynevezett menetalakulás előkészületei tartottak, akkor is mindig együtt voltak. A főhadnagy mindenüvé magával vitte Egont, dacára annak, hogy a feltünő, folytonos barátkozás nem felelt meg éppen a tiszti konvenczióknak, lévén Egon csupán önkéntes szakaszvezető. Egyikőjük sem tudott volna számot adni arról, hogy tulajdonképpen miért füzi őket oly szorosra a barátság. Életökben legelőször véletlenül találkoztak a vonaton, az általános mozgósitást követő napon. Egy tulzsufolt másodosztályu kocsiban egymás mellé préselődtek. Mindenki lelkes hangulatban volt, mindenki éljenezte a háborut. A vasuti kocsiban is arról volt szó, hogy milyen nagyszerü is az, hogy most háboru lesz. Csak ők ketten szóltak bele tagadólag a vitába. Nem ismerték akkor még egymást, fogalmuk sem volt egymás kilétéről. Mig civil öltözetben voltak, mindketten éppen ezredükhöz vonultak be. Az utasok az uj helyzettől ittasan, háborut szomjuhozó hevületükben letorkolták azt a kövéres, de elegáns megjelenésü urat, aki most Egon főhadnagya volt, aki többször megkockáztatta az ellenvetést, hogy a magyarságnak nincs oka annyira örülni ennek a háborunak, mert hisz' ki tudja, mit hoz a jövő. Egon a vitában mellette foglalt állást és szenvedélyesen beszélt vérről, nyomorról, tizezrek-százezrek szenvedéséről, sebesültek kinjáról, ragályokról, árvák könnyéről, mely az annyira óhajtott háboru nyomán jár. Öntudatosan vetette fel a kérdést, hogy a nemzeti öncéluságnak megfelel ez a háboru. Az utasok közül valaki, már hazaárulást emlegetett, mire a kövéres, de elegáns megjelenésü ur közbevetette magát és csillapitóan szólott:

— De uraim, ne olyan messzire. Ez csak akadémikus jellegü vita. Holnap már talán mindnyájunkon egyenruha lesz és akkor nincs többé helye a vi'ának.

A vonat állomásra ért. Ujabb utasok szálltak be és mint ilyenkor szokás, a régebbiek elhallgattak. A leghevesebb háborupárti utasnak ismerőse szállt föl, azzal ereszkedett diskurzusba, arról beszéltek, hogy a zab ára tegnap óta két koronával emelkedett, de azért jó lesz gyorsan eladni, mert maximálás következik. Aztán azt is ujságolta, hogy akik a hadseregnek szállitanak, megkapják a felmentést. A háboru heves védelmezője erre láthatólag megnyugodott.

(Folytatása következik.)

Képek a Péterfia-utcai leánykör szeretet-ünnepéről

KÓBOR TAMÁS ELŐADÁST TART A KERESKEDELMI CSARNOKBAN.

Óriási érdeklődés előzi meg a Kereskedelmi Csarnok szombati kulturestjét, melynek müsorán szerepel Kóbor Tamás előadása is. Kóbor Tamás, bár Debrecenben ez alkalommal szerepel első izben pódiumon, jó ismerőse a debreceni kulturközönségnek, hiszen irodalmi munkássága és páratlanul érdekes publicisztikai müködése országos hirnevet szerzett már régen a legszellemesebb magyar ujságirónak és a brilliáns tehetségü irónak. Kóbor Tamás, a toll hivatott müvésze a fővárosban is csak rendkivül ritkán szerepel az előadói pódiumon, de azok, akik valaha végighallgatták egy előadását, felejthetetlen élmény hez jutottak, mert a beszéd müvészetének országos mestere, aki lebilincselő közvetlenséggel, aranyos humorral és mély filozófiával szövi át mondanivalóját és nemcsak tanitja hallgatóit, hanem szórakoztatja is, tehát soha sem fárasztó és soha sem unalmas az előadása. — Szombati előadásának cime: „Iró a pódiumon". Ez a téma őszinte önvallomás, leleplezése egy filozofus optimista léleknek.

Kóbor Tamás előadását dr. Kardos Albert vezeti be, aki az illusztris vendég egyéniségét és munkásságát fogja méltatni A rendkivül nivós kulturestet harmonikusan zárja be a Csokonai szinház nagytehetségü fiatal tagjának: Sulyok Máriának szereplése, aki két Ady és két Babits verset interpretál. A kulturest pontosan este 9 órakor kezdődik. A müsor végeztével a Hungária kávéház kitünő zenekara közremüködésével tánc lesz, mely a késő hajnalig fog tartani. Belépti dij nincs.

EGY KERESKEDŐ NÉGYEZER-PENGŐS KÁRTÉRITÉSI PÖRE A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT ELLEN.

Budapest, január 16. Érdekes kártérítési pört nyujtott be a budapesti törvényszékhez *Csoma* János nagybátonyi kereskedő, aki négyezer pengő kárának megitélését kéri a párttal szemben. Keresetében előadta, hogy a párt őt megkérdezése és beleegyezése nélkül mint jelöltjét léptette fel a társadalombiztositási választásokon, hol lett most is a keresztényszocialista párt tagjai közé tartozik. E jelölés következtében — mondja a keresetben — vevői legnagyobbrészt elmaradtak, egy másután rohanták meg a hitelezők és előbb még virágzó üzletét egymásután érték a megrázkódtatások. Miután a vevők elmaradása következtében előállot kára körülbelül négyezer pengő és ezt a szociáldemokrata párt okozta a jelöléssel, kéri ennek megitélését. Ma volt ebben a pörben a pörfölvétel, amelyen a kereskedő jogi képviselője bejelentette, hogy a szociáldemokrata párt képviselőjeként uj személyt fog megnevezni Peidl Gyula helyett, aki a keresetet kézhez kapta.

Egy kolozsvári ügyvéd megrendítő tragédiája

Öngyilkos lett, mert félt, hogy megőrül és kiirtja a családját.

Kolozsvár, jan. 16. Az Első Erdélyi Általános Biztositó Intézet két uccára nyiló bejárói előtt tegnap hatalmas néptömeg verődött össze. Rendőrök állták el a kapukat, akik csak a hatóság embereit engedték be. Mégis percek alatt elterjedt a városban a hir, hogy Ürmössy Sándor dr 52 éves ismert kolozsvári ügyvéd, a biztositó intézet főügyésze, a palota negyedik emeletéről ledobta magát az udvarra és nehány perc alatt meghalt.

Az öngyilkosság egyik szemtanuja elmondotta, hogy Ürmössy dr felrohant a negyedik emelet folyosójára, nehány pillanatnyi habozás után felmászott a korlátra és itt kitárva karjait, jaj Istenem kiáltással levetette magát a mélységbe. A levegőben még salto mortálét csinált és háttal esett le a cementkövezetre.

Pillanatok alatt az irodákból és lakásokból ott termettek az emberek az öngyilkosnál, akin azonban a mentőorvosok már nem tudtak segiteni. Hátgerinctörés és belső vérzés okozta Ürmössy dr halálát. Két levelet találtak az öngyilkosnál. Az egyiket feleségének és leányának cimezte. Ebben ezeket irja:

— *Gyermekeim! Meg kellett tennem, mert az őrület kitörőben van és tegnap is szinte legyilkoltalak titeket. Isten rendelése ez.*

Egy másik levélben Csoma Endre bankigazgatót kéri, hogy őrködjék a családja felett, amig magához tér. Az öngyilkosság városszerte igen nagy részvétet keltett.

Megint az „aranyeső"

Egy amszterdami cég 2000 hollandi forintot igér a hólabdarendszerü jegyterjesztőknek.

Nagyobb külföldi cégek, amelyek Bécsen tul levő országokat mindig gyarmatoknak hajlandók tekinteni, már sokszor próbálkoztak Magyarországon hólabda, vagy lavina utján való kereskedéssel. Ennek a reklámfogásnak — amint ismeretes — az a lényege, hogy ha a jelentkező áldozat bizonyos számu jegyet elad, akkor „ingyen" jut áruhoz, — vagy pedig sorsjegyhez.

A bonyolult fogalmazásu megállapodás egyik kikötése szerint azonban csak akkor kapja meg a kedvezményt, ha mindazok, akik tőle jegyeket vettek ugyancsak eladtak bizonyos számu jegyeket. Az e körül való bizonyitgatás mindig azzal végződik, hogy az áldozat nemcsak pénzét veszti, hanem fáradságos szervező munkájáért sem kap ellenértéket.

Nálunk a hólabdarendszerü kereskedés büntetendő cselekmény és a rendőrség adott esetben mindig azon iparkodott, hogy azt megszüntesse.

Most az ugynevezett hólabdarendszerü kereskedés ujból terjedni kezd és küldözgeti csábitó leveleit az aranyesőről. A H. Brouwer et Comp. amszterdami cég 2000 hollandi forintot igér a jegyterjesztőknek és az üzletszerzés hálózatát egész Magyarországra kiterjesztette. Főként a hiszékeny vidékieket igyekszik hálójába keriteni.

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy ne üljön fel a csábitó ajánlatoknak, mert nemcsak 2000 hollandi forintot nem kap, de saját pénze is odavész. Emellett a hólabda-kereskedés — mint már emlitettük — büntetendő cselekmény. — Saját károsodásának elkerülése végett legokosabban az tesz, aki a jegy terjesztőit feljelenti a rendőrségen.

— **Szalacsy Rácz Imre** legújabb könyve a „Magyar sors", mely minden könyvkereskedésben kapható.

Valaki Valahol Végtelenül Várja az Ön arcképét. Készittessen egyet **Liener** műtermében **Csapó-u. 1.**

ELJÁRÁS A PÉCSI PÉKEK ELLEN.

Pécs, január 16. Az ügyészség árdrágitó visszaélés vétsége cimén ma eljárást inditott az összes pécsi sütőmesterek ellen, mert azok, daczára annak, hogy a buza ára olcsóbb lett, két fillérrel felemelték a kenyér árát.

UJABB HALOTTJA VAN A PAPAGÁJKÓRNAK.

Düsseldorf, jan. 16. Az utóbbi napokban a Teréz-kórházba szállitott két idős nővér közül az egyik papagájbetegségben meghalt. A betegséget okozó papagáj már a nővérek kórházba szállitása előtt kimult.

KISEBBSÉGI INTÉZETET ÁLLIT FEL ROMÁNIA.

Bukarest, jan. 16. A Dimineata jelentése szerint a román kormány elhatározta, hogy lengyel mintára egy olyan intézetet állit fel, amelynek a speciális hivatása lesz, hogy a kisebbségi problémával foglalkozzék.

MEGVADULT LOVAI A SINEKRE DOKTÁK S MEGHALT.

Kaposvári tudósitónk telefonálja: Tegnap délután borzalmas szerencsétlenség történt a Kaposvár közvetlen közelében levő Esztenrházy hercegi uradalom bérletén. *Szücs* Antal uradalmi kocsis a kisvasuti sinpár mellett hajtatott, amikor pöfögve közeledett a kisvasut, Szücs ismerve a lovait, leugrott a bakról és megfogta a lovak gyeplőit. Amikor a kisvasut elrobogott a lovak mellett, azok ijedten futni kezdtek. A kocsis az utolsó pillanatig görcsösen kapaszkodott a gyeplőbe, a lovak azonban kiszabadultak és eközben oly lendülettel dobták a kocsist a kisvasut sinpárjára, hogy a szerencsétlen ember fejjel esett a sinek közé. Koponyaalapi törést szenvedett. A kihivott orvos már csak a beállott halálát konstatálhatta. A szerencsétlen embernek hat árvája maradt.

A BENZINLOPÁS HALÁLOS VÉGE.

Kolozsvár, január 16. A város közelében, az országúton tegnap két ember szénné égett holttestét találták meg. A vizsgálat megállapította, hogy az illetők **Zabadeán Demeter fuvaros és Pinteán György** földmüves, magyarlovai lakosok. A két ember benzines hordót szállitott, útközben a hordót megakarták dézsmálni, miközben az egyikőjük cigarettájából egy szikra pattant a benzinre. A hordó felrobbant, a lovak megvadultak, elragadták a szekeret az égő emberekkel. A szekér útasai időközben leestek a szekérről és az út mentén szénné égtek.

Nóták, miket a világháboru alatt énekeltek a katonák

A VILÁGHÁBORU, HA MÁSBAN NEM IS, DE EZEN A TÉREN ÖRVENDETES LENDÜLETET ADOTT A MAGYAR NÉPDALNAK, MERT MINDIG ÉS MINDEN KATONA ÉNEKELT. KEVÉS AZ UJ NÓTA, DE ANNÁL TÖBB A RÉGI.

Legutóbb egy sorozatot gyüjtöttem idegen segitséggel azokból a katonanótákból, melyeket a Triánon utáni magyar katona énekel. Nagy érdeklődés kisérte szerény munkámat, sőt érkeztek külön nóták is, melyek mintegy pótlásai akartak lenni a közre adott nótáknak, miket alkalomadtán talán ismét csokrétába köthetek.

Irásaim rendezése közben találtam rá egy egész sereg olyan nótára, mit önkéntes koromban gyüjtöttem a tiszti iskolák, altiszti iskolák, frontmögötti továbbképzőkben. Minden nótához füződik a multból valami kedves, közvetlen emlékem, hiszen a gyaloglásom, erőltetett meneteim emlékei kisértenek még ma is, ha nehéz álom borul rám a szomoru napok éjszakájában ...

Tizenhét esztendős gyermek voltam, mikor belekerültem a világégésbe, hiszen a parázsu' kapott érettségi bizonyítványom sok ezer, meg ezer társammal kétszer el se olvashattam, mert érettségi után pár órával már katona mundérban feszengtem kimondhatatlan legénykedéssel. Mert ne tagadja senki, hogy legénykedtünk, bizony legénykedtünk a magunk tizenhét, tizennyolc esztendejével, de szerencse, hogy annyi eszünk még volt, hogy előre legénykedjünk, mert azután bizony, mikor a harcteret is megjártuk, haza kerültünk és beborult felettünk a magyarok ege, nem igen maradt időnk, kedvünk és alkalmunk a legénykedésre. A háboru utáni főiskolai hallgatóknál, a hadak utját bejárt egyetemi hallgatóknál szomorubb teremtménye nem igen volt a jó Istennek ezen a világon ...

De hagyjuk ezt, talán most a kedvnek, ifjui legénykedésnek virágos bizonyítékait, a nótákat akarom elsorolni, azokat a nótákat, melyeket mi örökségül kaptunk az előttünk csatába ment ifju társaktól ...

Hogyan, hogyan nem, de annak idején egyike voltam az ezred legifjabb és legkisebb növésü önkénteseinek. Valamilyen maffia folytán a debreceni hármas honvéd gyalogezredhez vonultam be, miután pár napot előzetes és önkényes szabadságolás utján „ellógtam" s így a lugosi 8-as honvéd tüzérezred kötelékéből kiestem, mert ott időközben betöltötték a helyem. Mondhatom, hogy szomorubb bevonulás és drukkosabb jelentkezés még nem igen volt a hármas ezrednél. A társaim már régen tiszti iskolában voltak, mikor én külsőleg legényesen, belsőleg pedig jobban drukkolva, mint a fizika óra borzalmaiban pár nappal előbb még a premontrei iskola falai között, megérkeztem a péterfiai kaszárnya elé.

Fél tizenkét óra volt. Éles nótaszóval csapatok vonultak be a Nyulas felől, a Nagyerdőről, akik torkuk szakadtából énekelték :

Káposzta, káposzta,
Téli, nyári káposzta.
Édes anyám háza,
Nálam nélkül, de árva.
Az van a káposzta
Csipkés levelére rárva,
Érted vagyok, rózsám,
Hármas honvéd katona ...

Soha se felejtem el ezt a nótát. Vén, megtört csontok fujták lelkes, kierőszakolt lelkesedéssel a nótát. Aztán a második versszakát is elmondták :

Ledülött, ledülött
A szénaboglya teteje.
Gólyamadár, sej, haj,
Fésket rakott belőle ...
Gólyamadár, sej, haj,
Szépen kelepel a háztetőn
Elhagyott, elhagyott
Engem a szeretőm ...

Aztán befordultak az öregek a kapun és valamelyik ifju aytamester, olyan 18 éves zászlós harsányan

— Jobbra nézz-t vezényelt, mert akkor még az őrség a kapu alatt állott...

Ez volt az első háborus nóta, mit közelről és közelről érdekelten hallottam az uj ezredem katonáitól ...

És ezek után megkezdtem hétnapos kaszárnya-, helyesen laktanyafogságom azért a bizonyos késedelemért, de ebből a laktanyafogságomból kifolyólag jöttem rá arra, hogy gyüjteni fogom a katona-, helyesebben a háborus katona nótáit ...

És gyüjtöttem. Mindent összeírtam, amit csak énekeltek és most lassan sorba előszedem őket, hogy ha vannak még olyanok, kiket ezek a nóták érdekelnek, íme lássák és keressék meg a nótákhoz a hozzáfüződő eseményeket, mint én is megcselekszem itt alább.

Mert azt mondja a nóta is, hogy :

Szép élet a honvéd élet, de nehéz azt viselni,
Reggel, délben, este, éjjel borjuval menetelni ..
Kis „bagnét" az oldalomon,
Piros, barna kis lány a karomon,
Sej, jobb is volna a kis angyalom
Karjai közt pihenni ...

Egészen bizonyos, hogy régi, igen-igen régi nóta lehet, mert mindig az öreg tartalékosok énekelték, mikor már nagyon szigoru volt a tanácsnak látszó parancs :

— Aztán lesz nóta az élén, vagy visszafordulunk ... — szólott őrmester ur Szolnoki a második századtól ... És olyankor aztán lett nóta, mert Pagáts százados ur ilyesmiben se ismerte a tréfát, katonás legény volt nagyon...

Igy aztán az öreg „rezervisták" is elszánták magukat a fenti nótára. Tőlük hallottam és tőlük tanultam

Aztán reggelenként a Károly Ferenc József-ut dereka táján csaknem mindig azt a nótát kezdte önkéntes ur Herczeg az élen, hogy :

Szombat este, ha lehet,
Szombat este, ha lehet,
Édes rózsám gyere ki a ligetbe.
Hadd hajtsam a fejemet,
Hadd hajtsam a fejemet az öledbe.
Aztán ...
Belevésem a legelső lócába,
Hogy debreceni szobalánynak nincs párja,
Mert', nincsen olyan szobalány
Debrecenben, kinek nincsen bakája ...

Szigoruan és kimondottan bakanóta, de az „enkintes" urak is igen jó kedvvel énekelték ...

Aztán egy reggel felszedtek bennünket és átszállitották az egész társaságot Nagyváradra, a Rulikovszky-uti uj tüzérlaktanyába és a nótázás, kimaradás, laktanyafogságos, jó kedvü, sokszor bizony igen szomoru, akárhányszor csupa „kitolásból" álló napok sokasága egy-kettőre elrepült és a néhány hetes tiszti iskola életében Vörösss százados ur és Balogh törzs ur hagytak maradandó emléket a nóta mellett ifjui szivünkben ... Itt aztán még más ezredek nótáit is sikerü't összeszednem, sőt az éppen szomszédságunkban lakó és egy terepen velünk gyakorlatozó honvéd hadapródiskolások is szaporitották a gyüjteményt. A négyes honvédek egyébként is riválisai voltak még a fronton is a hármasoknál, hiszen egy hadosztálynál, a huszas honvéd hadosztálynál szolgáltak az olasz harctér poklában ...

Akkor kezdték átalakitva énekelni a négyesek először azt a régi nótát is hogy :

Károly király, ha felül,
Károly király, ha felül
A lovára.
Rátekint a rátekint,
Rátekint a hármas honvéd bakára...

Ilyenkor mindig veszedelmesen kellett az ezred számát ordítanunk, ha az egész iskola kivonult, mert a négyeseknél is volt egy néhány felette jó torku gyerek, akik a *négyes bakát* harsogták. Szerencsére mi nálunk volt egy egész sereg prepa, akiknek már hivatalból is kellett a hangot vinni ... A nóta pedig tovább zengett :

Ugye fiuk, szép élet a katona élet,
Csak az a baj, sej-haj,
Csak az a baj, hogy nehéz a viselet...

Természetesen mindig ismételni is kellett a nótát, sőt sokszor elölről kezdeni, mert a váradi közönség akárhányszor még diktálta is, hogy mit énekeljünk ... A Vörösss százados iskolája különben is ugy nevezett „snájdig" iskola volt, mert nem türte a rendetlen, magára semmit se adó önkéntest az iskolájában ... Ő maga inkább komoly, mint jó kedélyü ember volt, de a nótát ő is szerette ... Ha jól emlékszem egy időben az volt a nótája, hogy :

Százados ur, előre, előre,
Álljon ki a századja elébe ...
Százados ur, hazafelé tartson,
Ne várjon a csárdás kisangyalom ...

Ilyenkor még mosolyogni is láttuk s valami kedves elnézéssel adott sarkantyut öreg, fekete lovának, amelyik volt olyan kitanult, mint törzs ur Balogh, az pedig nagy szó volt ...

Nincsen párja, de van babája
A debreceni hármas honvéd bakának,
Nincsen párja, de van babája
A debreceni hármas honvéd bakának...
Károly király szereti,
A csatában elől vezeti,
Nincsen párja,
De hogy is volna párja
A debreceni hármas honvéd bakának...

Mert a hármas honvédek,
Egytől egyig derék legények.
Nincsen párja,
Van babája
A debreceni hármas honvéd bakának...

A városon kívül, hol a civil nem hallhatta, más variációban is szólt ez a nóta, mikor is így énekelték :

Károly király szereti,
Mégis káposztával eteti,
De nincsen párja,
Hogy is volna párja
A debreceni hármas honvéd bakának...

Mert akkor már való szent igaz, hogy biz'a hetenként ötször is volt káposztafőzelék a „minázsi" ... De ezek a káposztás ebédek se vették el a „társaság" kedvét, ahogy Obrincsák ezredes ur valami megmagyarázhatatlan ellenszenvből az önkénteseket titulálgatta ...

Szalacsy R. Imre.

(Folytatjuk.)

Tizenöt év után életjelt adott magáról egy orosz fogságba került kereskedősegéd

Szabadkáról jelentik: Karip János nyugalmazott szabadkai városi rendőrnek néhány nappal ezelőtt egy tarka boritékot kézbesitett a posta.

Karip Pál, a rendőr fia jelentkezett. Tizenöt év után megérkezett tőle az első hiradás: élek!

Karip János, az apa, csókolgatni kezdte a levelet és sirt, majd behivta a feleségét és a két öreg ember könnyezve bontotta fel a boritékot.

A levélből tudták meg, hogy nagyszülők lettek.

Karip Pál kereskedősegéd 1914-ben vonult be katonának. — Huszonegy éves volt, amikor elvitte a virágos katona-vonat. Október 22-én ért ki az orosz frontra és egy hónap mulva, november 11-én Sztariszambornál, Kirov mellett, Galiciában fogságba került. 1915 február 15-én érkezett tőle egy levél, amelyben megirta, hogy fogoly és Szibériában, Északuralban, Berezovka községben, a 75. számu barakkban van.

Ez volt az első és utolsó levél....

Karip János rendőr lemondott a fiáról. Tizenöt évig nem jött róla semmi hir és idehaza bizonyosra vették, hogy a Pali gyerek ott pihen valamelyik jeges, szibériai temetőben...

Néhány nappal ezelőtt megérkezett az első levél az elveszettnek hitt fiuról. — A boritékon ez állt: Feladó: Karip Pavel Ivanovics. — Tyamenszka okrug, Uralske oblast Jorkovske rajivon, sela Usalka, Oroszország.

A levelet 1929 december 6-án adta fel Karip Pavel, aki időközben az Ivanovics melléknevet is hozzákapcsolta nevéhez.

— Kedves jó szüleim... — kezdődik a levél — jó egészségben vagyok... és remélem, maguk is...

A bevezető sorok után hirtelen igy folytatja a levelet Karip Pavel Ivanovics: megnősültem, a feleségem neve Parsukovna Marina Nikolajevna, két gyerekünk is van: egy fiu, Parsukova Sztipán Fedorovics, 14 éves, és egy leány, Parsukovi Taszija Pavelovna, 6 éves. Most készülünk haza, csak küldjék el az okmányaimat..

Karip János, Halasi szőlők 534. sz. házában most nagy az öröm. Hosszu levél ment Oroszországba. Usalka faluba a fiunak, és a szülők azt irták: „gyertek mindannyian, várunk benneteket szeretettel és csókoljuk a kis unokákat.

Weisz kelmefestő
Arany János-u. 7.
fest, tisztit.
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

China vashor
vérszegénységnél és étvágytalanságnál kitünően bevált házi szer.
Félliteres üveg 2·50 P.
Kapható: a készitő
Grósz Nagy Ferenc
gyógyszertárában.
Szinház mellett.

Az uj esztendő legnagyobb eseménye!

Halmágyi

első 10 napos leltári vására

Ezeket az árakat kérem figyelemmel végigolvasni: **Január 19--29-ig.**

Szőrme bundák:

Nutriette bárány bunda . . . . P 195
Seal-bunda selyem béléssel . P 200
Dival-bunda brokát béléssel . P 175
Gazella-bunda ujdonság . . . P 195

Mindennemü nemes szőrmebundák nagy választékban, mélyen leszállitott áraon.

Kabátok:

Divatos télikabát tiszta gyapju anyagból szőrme gallér és kézelő P 47.50
Strich chrepe kabát végig bélelt szörme gallér és kézelő . . . . . P 72.50
Scharmolin kabát végig bélelt szőrme gallér és kézelő . . P 75'50
Prima posztó kabát végig brocat béléssel saál-gallér és kézelő . P 79'50

Ruhák:

Tiszta gyapju szövet ruha minden szín P 25'50
Divatos tánc ruha crepe de chine és taffet selyemből . . . P 52'--
Elegáns délutáni ruha crepe de hine P 65'--
Kasha jumper ruha Elegáns kivitelben . . P 29'--

Nagy és kis estélyi ruhák valamint a legujabb marecain crepe saten, tiflisz gyapju georgette ruhák leszállitott leltári árakban.

Pongyolák:

Francia flanel kimonók minden szinben, kitünő mosó . . . . . P 12'50
Cord bársony kimonó minden szinben, zsinórkötővel . . . . . P 20'90
Goldberger matlasse kimonó gyönyörü minta 22'70
Mintás bársony kimonó legujabb minta P 25.80

csak mig a készlet tart.

Nem alkalmilag összevásárolt áru, minden cikkünk elsőrendü készitmény!

Halmágyi Sámuel utódai

Telefon 632. Debrecen, Ferencz József-ut 44. Telefon 632.

A címre kérem ügyelni! A vásár 19-én reggel 8 órakor kezdődik!

Az 1929. évre kivetett adók felmondása

A pénzügyminiszter az adóteher stabilizálása s az adókivető hatóságok tehermentesitése érdekében, törvényes felhatalmazás alapján, az uj kivetés mellőzését s a megelőző évre kivetett kereseti adó, jövedelemadó és vagyonadó változatlan fentartását rendelte el mindazokra az adózókra nézve, akik az emlitett adókkal 10 ezer pengőnél kisebb jövedelem, illetve 150 ezer pengőnél kisebb vagyonérték alapján voltak a mult évre jogerősen megadóztatva.

Adórögzités helyett azonban mind az adózó kérheti, mind pedig az adóhatóság hivatalból is elrendelheti az uj kivetést, ha a mult évre megállapitott adóalap fentartása az adózó, illetve a kincstár anyagi sérelmét jelentené.

Az adózó maga január hó végéig kérheti az illetékes m. kir. adóhivataltól rögzités helyett a kereseti, jövedelem- és vagyonadójának uj kivetéssel való megállapitását, megjelölve azokat az okokat is, melyek a jövedelmi, illetve vagyoni viszonyaiban bekövetkezett romlást indokolják (például a szakmában uj üzletek nyiltak s emiatt vagy más okból az üzleti forgalom apadt, az üzleti kiadások emelkedtek, elemi károk, baleset, vagy az adósok fizetésképtelensége következtek, az üzlet, vagy foglalkozás az év egyrészében szünetelt stb.)

Elegendő indokul szolgál az a körülmény is, hogy a rögzités alá eső adóalap már a kivetéskor, eredetileg is tulmagas volt.

Az uj kivetés elrendelését kérő (bélyegmentes) beadványhoz a számszerü kereseti adó, illetve jövedelem- és vagyonadóbevallást is mellékelni kell.

Az adóhatóság hivatalból mellőzheti a mult évi adók rögzitését és a kereseti adónak, jövedelem és vagyonadónak uj kivetését rendelheti el, ha a redelkezésre álló adatokból azt látja, hogy az adózó jövedelme vagy vagyona legalább 20 százalékkal nagyobb, mint a rögzités alá tartozó vagyon vagy jövedelem.

Ilyenkor az adózót számszerü adóbevallás benyujtására szólitja fel. Az adóhatóság ezt a jogát március végéig gyakorolhatja.

Az uj kivetés során az 1929. évi valóságos tiszta jövedelem s az évvégi valóságos vagyonérték lesz az adóztatás alapja, tehát sem az adózó felmondásából az 1929. évi adók leszállitása, sem az adóhatóság felmondásából azoknak felemelése szükségszerüen nem következik.

A motorbicikli nekiment a robogó vonatnak

Egy hajduböszörményi gazdász balesete a debreceni törvényszék előtt.

A mult év őszén könnyen végzetessé válható baleset történt Hajduböszörmény határában. Ifju Kövér Ferenc, hajduböszörményi gazdász nekiment motorbiciklijével a robogó vonatnak és csak hajszálhijja volt, hogy a szerencsétlenség halállal nem végződött.

Ifju Kövér Ferenc a debreceni akadémia hallgatója volt és motorbiciklijén járt be Debrecenbe, az előadásokra. A mult év október hó 14-én. korán reggel indult el motorján Debrecen felé.

A város határába érve, 60 kilométeres sebességgel kanyarodott fel a vasuti feljáróra. **Nem vette észre, hogy Debrecen felől teljes gyorsasággal robog a vonat Hajduböszörmény felé. Az összeütközés már elkerülhetetlen volt.**

A motorbicikli nekiment egy harmadosztályu vasuti kocsinak, amelynek oldalát behorpasztotta. A vonatnak egyéb baja nem is történt, a motorbicikli azonban darabokra zuzódott és a fiatalember lezuhanva, agyrázkódást szenvedett.

Természetesen a vezető azonnal megállitotta a vonatot és a szerencsétlenül járt gazdászt beszállitották a debreceni klinikára, ahol csak a gondos ápolás mentette meg az életnek. Még igy is szerencsés kimenetelünek mondható a baleset, **mert, ha történetesen két kocsi közé szalad a motor, ugy a halál elkerülhetetlen lett volna.**

Az esetből kifolyólag bünvádi eljárás indult a vigyázatlan motoros ellen. Tegnap vonta felelősségre a debreceni törvényszéknek dr. Serly Jenő táblabiró elnöklete alatt müködő büntetőtanácsa.

A vádlott azzal védekezett, hogy kanyarban haladt és **a fáktól nem láthatta a közelgő vonatot, amely nem is fütyölt.** Azon a helyen már több baleset történt és az ő szerencsétlensége után az ottani fákat ki is vágták. Ezzel a védekezéssel szemben a kihallgatott tanuk, igy Kovács Gusztáv mozdonyvezető és Kardoss Gyula vasutas igazolták, hogy a vádlottnak **saját gondatlansága okozta a balesetet.** A törvényszék ez alapon közveszélyü rongálás vétségében mondotta ki ifju Kövér Ferencet bünösnek és 50 pengő pénzbüntetéssel sujtotta. Az itélet jogerős.

— **Rejtélyes betegséget terjeszt a csók Dél-Afrikában.** Londonból jelentik: A dél-afrikai Transval fővárosban, Petoriában, hét európai halt meg rejtélyes betegségben. A ragályos betegség csírái csókolódzás útján fertőznek. A hatóságok és az orvosok tehetetlenül állanak a rettenetes betegséggel szemben, amelynek okozóit eddig nem sikerült felderiteni. — Azt hiszik, hogy a betegséget egy halott érintésétől kapta az első beteg. A betegség nagy riadalmat okozott a Pretóriában élő európaiak között, — akik most aligha mernek **csókolódzni még hozzátartozóikkal is.**

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koksz, tojásbrikett, tüzifa és Berentei szén.
Retorta bükkfaszén, kicsinyben és nagyban, házhoz szállitva is

Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós
Debrecen legrégibb cégénél a legolcsóbb napiáron beszerezhető.
Csapó-utca 28. Telefon 4 49.

Uzsora a rádiummal

A „Matin" szenzációs leleplezése a rádiumtrösztről.

Páris, jan. 15. A „Matin" feltünést keltő cikket közöl, amelyben leleplezi a rádiummal üzött hallatlan méretü spekulációkat. — A rádium tudvalevőleg az egyetlen gyógyszere a legszörnyübb betegségnek, a ráknak. A rádiumot és annak gyógyitó hatását a rákbetegség leküzdésére **Curie** francia kémikus és felesége fedezték fel 1903-ban és azóta is a rádium az egyetlen orvosszere a szörnyü betegségnek, amelynek kórokozóját még ma sem sikerült megtalálni, bár az orvostudomány az utóbbi időben különös buzgalommal kutatja.

A rádiummal való gyógykezelés azonban csak nagyon lassan halad, mert a rádium annyira drága, hogy azt csak a legkivételesebb esetekben tudja a beteg megfizetni. Egyetlen gramm rádium ára nyolcszázezer frank. E miatt a Curie-házaspár korszakalkotó találmánya gyakorlatilag ugyszólván semmit sem jelenthet, mert sem a kórházak, sem a magánorvosok nem tudják beszerezni és csupán egyes kivételes vagyoni viszonyok között élő rákbeteg kezeltetheti magát a drága elemmel.

A Matin cikke most lerántja a leplet arról a spekulációról, amely a rádium árát mesterségesen hajtja föl ilyen abnormis magasságba. Az érdekes cikk többek között a következőket mondja:

— A rádium ára már évek óta szédítő magasságban van és hatszázezertől nyolcszázezer frankig váltakozik grammonkint. Emellett hangsulyoznunk kell, hogy a vevők kizárólag emberbaráti intézmények, kórházak é studományos intézetek ,amelyek csak ugy tudják ezt a horribilis árat megfizetni, haa magánjótékonyság segitségét veszik igénybe.

A rádium fantasztikus árának nem aza a magyarázata, amit legtöbben hisznek, hogy kevés az anyag, vagy hogy nagy költséggel lehet csak előállitani, hanem kizárólag az, hogy tröszt alakult azzal az egyedüli céllal, hogy a termelést ugy ossza be, hogy a rádiumpiacon ne következhessen be lényeges áresés, éppen ugy, mintha csak rézről, gumiról, vagy petróleumról, nem pedig fontos gyógyitó szerről lenne szó. Azonban a rádium olyan cikk, amelynél semmiféle kereskedelmi vagy gyáripari szempontot nem volna szabad figyelembe venni, hanem kizárólag azoknak a szerencsétlenek nek érdekeit, akik évről-évre áldozatul esnek az emberiség egy legszörnyübb nyavalyájának.

Mikor Curie a rádiumot felfedezte, akkor még rettentően komplikált és rendkivül költséges vegyészeti eljárás kellett a legkisebb mennyiségü rádium előállitásához is. Ha még ma is ilyen bonyolult és költséges módon termelnék a rádiumot, akkor volna némileg, de csak némileg indokolt a jelenlegi ár. Azonban Curie korszakalkotó felfedezése óta a föld számos helyén találtak rádiumtartalmu fémeket, igy Svédországban, Spanyolországban és Amerikában és különösen a belga Kongó-gyarmat területén Hant-Katanga környékén.

Ezen a területen, ahol kiaknázhatatlannak látszó mennyiségben fekszik ez az uj és fontos elem, ma már olyan intenziv a rádiumtermelés, hogy a többi államok rádiumprodukciója emellett elenyésző csekély. Katanga környékén határtalan mennyiségben lehetne rádiumot termelni, a mai áraknál tizszer, sőt huszszor olcsóbban.

Ha a rádiumnak olyan ára volna, amely a termelés mai költségeivel arányban áll, akkor a világ minden kórházát el lehetne látni ezzel a ma már szinte nélkülözhetetlen gyógyszerrel.

Matignon professzor, a párisi Sorbonne kémikusa nemrég felháborodással hivta fel erre a rádiumuzsorára a tudományos kadémia figyelmét. Hiszen végeredményben azok a milliók, amelyek a rádiumtröszt nyereségét teszik, tulnyomó részben a köz- és magán-jótékonyság filléreiből tevődik össze és nem türhető az, hogy a kisemberek jótékony adományai spekuláns milliomosok zsebébe vándoroljanak.

Végül a Matin erélyes intézkedést követel a rádiumspekuláció letörésére és felhivja a Népszövetség egészségügyi bizottságát, hogy mielőbb tüzze napirendre ennek a kérdésnek a tárgyalását.

A füstbement házasság

A menyasszony 12 párnát, cigarettatárcát, ezüst órát, férfiruhát, selyemsálat, sétapálcát, pizsamát, töltőtollat, keménykalapot pöröl vissza volt vőlegényétől.

Kedden délelőtt érdekes ügyben adtak be keresetet a szegedi járásbirosaghoz. A keresetet beadó hölgy arra kéri a járásbiróságot, hogy kötelezze volt vőlegényét arra, hogy az évek során neki ajándékba adott ingóságokat rövid határidő alatt szolgáltassa vissza.

A keresetből kitünik, hogy Z. T. szegedi tisztviselő három esztendővel ezelőtt megismerkedett egy szegedi urilánnyal. Pár hónap mulva a férfi megkérte a lány kezét. Az eljegyzést nyilvánosságra is hozták és a fiatal pár elhatározta, hogy az esküvőt rövidesen megtartják.

A volt menyasszony elpanaszolja keresetében, hogy hiába unszolta éveken keresztül vőlegényét a házasságra, az valami ügyes fogással mindig kitért előle. Három esztendeig tartott ez az állapot. A lány, aki ismerősei előtt többször kijelentette, hogy rövidesen meglesz az esküvő, utóbb — szégyenletében — már az uccára sem mert kijönni. Kereste azokat az okokat, melyek megakadályozzák vőlegényét a házasságkötésben.

— Ekkor elhatároztam, hogy kinyomozom a dolgot — irja keresetében a menyasszony. Rövid utánjárás után megtudtam, hogy vőlegényem hosszabb idő óta járt egy, az én körömtől távoleső lányos házhoz, ahol a szülők ugy tekintik, mint lányuk jövendőbeli vőlegényét.

Amikor ez a menyasszony tudomására jutott, felszólította a vőlegényét, hogy nyilatkozzék: kicsoda tulajdonképpen a menyasszonya? Z. T. ekkor bevallotta, hogy bár hivatalosan az ő vőlegénye, szeretni mégis a másikat szereti és nem is hajlandó soha a házasságot megkötni. A menyasszony egyideig várt, hogy Z. T. visszatér hozzá, amikor ez nem történt meg, szánta rá magát arra, hogy visszakéri a vőlegényének ajándékozott holmikat. Először megpróbálta békés uton visszaszerezni az ajándékokat, amikor ez nem ment, adta be a bírósághoz a keresetét.

A menyasszony rendben elsorolja, mi mindent szeretne visszakapni a vőlegénytől. Ismerkedésük ideje alatt 12 diszpárnát, 1 ezüst cigarettatárcát, 1 ezüst Doxa órát, 2 öltöny férfiruhát, 1 arany inggombkészletet, 4 selyemsálat, 1 kutyafejes ezüst sétapálcát, 1 irókészletet márványból, 1 ágyruhagarniturát, 2 pizsamaöltönyt, egy bőrpénztárcát, 1 necessaire-t, 1 arany töltőtollat és egy keménykalapot ajándékozott vőlegényének.

A menyasszony elaődja, hogy a felsorolt holmikat nem kifejezetten ajándékba adta, hanem arra gondolt, hogy mindezzel a jövendő háztartáshoz járul hozzá. Mivel azonban ez a háztartás nem jött létre, a vőlegény köteles az ajándékokat visszaadni. Az ajándékok olyan értékesek — mondja a menyasszony keresetében —, hogy Z. T. nem is gondolhatott arra, hogy ezek pusztán az ő személyének szóló ajándékok.

A járásbiróság rövidesen határoz az érdekes kereset ügyében.

A nyiregyházi rendőrség nagy razziát tartott a titkos hazárdjátékosok ellen

A mult este fél 9 órakor a nyiregyházi rendőrség nagy razziát tartott a városban az utóbbi időben óriási mértékben jelentkező titkos hazárdjátékok leleplezésére.

Eördögh Zoltán detektiv felügyelete alatt a detektivek és polgári ruhás rendőrök 6 csoportba osztva kutatták végig az összes nyilvános helyeket, korcsmákat és zug lebujokat.

Végigjárták a város külső perifériáin lévő gyanus, bizalmatlan külsejü, gyakran veszedelmes bünre inspiráló lebujtanyákat, átkutatták a zugkorcsmák büzös pipafüstös, nehéz pálinkaszagu oduit, a koldusok, zsebtolvajok, sipisták, alkoholisták rejtett putikjait.

A razzia meglepő eredménnyel végződött. Egy szinte borzalmas külsejü lebujban, ahol a piszok, a szenny és az évtized óta lerakodó pipafüst takarja el a falak hajdani fehérségét, egy 25 tagu társaságra bukkantak, akiknek nagy része két asztal mellett 21-est játszottak.

A detektivek megjelenése óriási riadalmat keltett. A kártyázó férfiak felugrottak helyeikről és a tekintélyes bankot az asztal közepén hagyva menekülni igyekeztek. A korcsma összes ajtaja előtt azonban detektivek állták el utjukat. Összeterelték az egész társaságot, bekisérték a rendőrkapitányságra. Eördögh detektiv lefoglalta a kártyákat is, amelyek az undorodásig szennyesek, zsirosak és gyanus jelölések, karcolások vannak rajtuk.

A társaság tagjainak nagy része foglalkozásnélküli és a rendőrség által jólismert egyének, akik ellen tiltott szerencsejáték miatt az eljárás megindult.

A nő sorsa a szenvedés

egy rossz szabásu füsőben és melltartóban, mert eltorzitja az alakját s kár a kidobott pénzért, mert olcsón és kitünő füzőt rendelhet a Goldstein Karolin cégnél, Miklós u. 5. szám.

AZ ORSZÁG TERMŐTERÜLETE 123000 HOLDDAL GYARAPODOTT

Pest vármegyében, a Duna mentén százezer holdat meghaladó mocsaras terület volt. Az érdekeltek, a parti lakosság 1850 óta óhajtotta ezek lecsapolását és 1912-ben megalakult végre a Pestvármegyei Dunavölgy Lecsapoló és Öntöző Társulat, amely a munkát meg is kezdette. Ez a munka azonban a háboru kitörésekor abbamaradt és az a 40 kilométernyi munka, amely a tervezettnek alig egyötöd része, beiszapolódott. A háboru után a szerbek Bajánál végérvényesen be is tömték a csatornát, ugy, hogy minden eddigi munka teljesen kárbaveszett. Az 1925. IV. tc. uj életre keltette a társulatot és átszervezte. Vezetője és miniszteri biztosa Rohringer Sándor, müegyetemi tanár lett. A munka 1929 november hóban befejeződött. A csatornák hossza 557 km. Közvetlenül lecsapoltak 123 000 hold földet, a hatás azonban 150 000 holdon érezhető. A 123.000 hold földből 100.000 hold prima termőföld, 6000 hold szik és 17.000 hold gyengén szikes, müvelhető termföld. A magyar nemzeti vagyon tehát igen jelentős tőkével gazdagodott meg ezáltal.

Egész Európában ráfizetnek a gazdák a termelésre.

A kanadai, argentiniai és ausztráliai gyenge terméseredmény ellenére is meglepetésszerüen lanyha a tengerentuli és az európai gabonapiacok irányzata. Illetékes körökben e lanyhaság okát főleg abban látják, hogy a világszerte megnyilvánuló kedvezőtlen gazdasági viszonyok miatt behozatalra szoruló országok csak kistételekben rövid időre szerzik be a szükségletüket s igy a vételkedvvontatottsága miatt a pénzgondokkal küzdő termelők kénytelenek nyomott áron is egymással konkurálva piacra dobni gabonafeleslegeiket. — A mai gabonaárak mellett a gazdák egész Európába mindenütt ráfizetnek a termelésre.

x **Debreceni Képes Kalendárium** régebbi évfolyamai közül az 1916. évi füzetet elcserélné az 1918-as füzettel, vagy megvenné a Városi Múzeum ban egy érdeklődő. Értesítés oda küldendő.

Uj kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyujtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve, mert dunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesitett megállapodás alapján kibővíteni a

Magyar kir. Operaház
Nemzeti Szinház
Kamara Szinház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

Park-szálloda
Budapest

szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával. — (Nincs kocsiköltsége.)

Imaoka Dsuicsiró: Uj Nippon

A nagy magyarbarát japán professzor alig pár hete megjelent munkája a könyvpiac legértékesebbje. Csodálatos könyv. Nem tudom, mit bámuljak jobban, az ősmagyar nyelv gyönyörü zengését, báját, a melynek szépségét ugy halássza ki Imaoka a szókincsek tengeréből, mint hivatásos gyöngyhalász a sárgás fényü, igaz gyöngyszemet az óceán feneketlen mélységéből, vagy a magyar nép iránti, lélekből fakadt, őszinte, nagy szeretetét, amely nem lehet keresett, nem lehet hazug ámitás, mert egy japán férfi, ha szeret — csak egész szivvel szeretheti.

Lelki szemeink elé varázsolja Nippon minden szépségét országának kedves szokásait. Megismerteti japán müvészetét, kulturáját, izlését, irodalmát. A japán férfi és nő erényeit, egész gondolatvilágát. Bámuljuk az utólsó 50 év alatti gyors, rohamos fejlődését, ami különösen az ipar, mezőgazdaság, kereskedelem és közoktatásügyük terén észlelhető.

Bemutatja az idegen utazók előtt annyira félreismert gésák életét és mint pontos lélekbotanikus, kitárja előttünk jellemüket, a csupa sziv és csupa gyöngédségből megalkotott, bájos lényöket. Lebilincselően ir a virágbölcselet és teaceremoniáról. S nem birjuk letenni a könyvét. Itt nincs anyag, nincs érdek; ebben a könyvben a lélek szól a lélekhez. — Virágbölcselet. Milyen kedves szó ez! Óh, mert a japániak szerint a virágoknak is van lelkük. Egyéniségük. A krisantém és cseresznyefavirág hazájában minden iskolában fontos tantárgy a virágok ismerete, azok esztétikus csoportositása. A virágelrendezés. Japánban minden hónapot más és más virágról neveznek el, a szerint, milyen virág ékesiti a természet azt a hónapját. A munkás lányoknak, hogy izlésüket finomitsák és szellemüket tisztitsák, munkaidő után ingyen tanitják a virágelrendezés és teaceremónia müvészetét. Ehez a japán lélekfinomság kell.

Ép igy a teaceremóniához, amely náluk valósággal a vallásos szertartás határkövét érinti. A teaceremónia nem mulatságot, hanem lelki elmélyülést, önfegyelmet, a mozdulatok finomságát és a végtelen udvariasságot szolgálja. A teaceremónia a müvészetek összefoglalója s emberei nem a földi gondolatok rabjai, hanem az ég felé néznek.

Az európai ember idáig ezeket nem ismerte, mert a japáni ház e külön kis szentélyébe, amelyben az udvariasságnak és ősi szokásnak hódolnak, nem hivhatja meg az idegeneket, akik minden jólneveltségük mellett is ebben a környezetben groteszkül hatnának. Nippon fiainak egész életberendezését csak Imaoka könyvéből ismerhetjük meg teljes valódiságában. Ebből a könyvből mindenkinek csak tanulni lehet. Már az olvasása is felemelő. Nemcsak gyönyörködtet, de növeli étikai értékünket, mert akaratlanul is igyekszünk utánozni, akármilyen megpróbáltatások közt is a japáni nő önfegyelmét, nyugodtságát és megtanulunk belőle mosolyogni akkor is, ha belőlről vérzik a szivünk. Ezt a könyvet a diákgyerektől kezdve felfelé mindenkinek kötelessége lenne elolvasni. Nem csak azért, hogy fiaink, leányaink megismerjék a japán diák- és sport-élet minden oldalát s abból tanuljanak, hanem azért is, hogy Imaoka izzó irredentizmusa, amely könyvében oly sok helyen fel-fellobban, fiatal, hazájukért aggódó diákszivüket még inkább rezgésbe hozza. És tanuljanak e könyvből törhetetlenséget, erős akaratot, meg japáni szivósságot. Tanulják meg a japáni mosolyt.

Imaoka könyve megérdemelné, hogy mind a 14 fejezetét külön méltassuk és ismertessük, hogy sokoldalu tudásának ezzel is hódolhassunk. Aki velünk ugy megszerettette hazáját, lehetetlen, hogy most készülő japán könyvében, — amelyben Magyarországot ismerteti honfi társaival, — ugyanazt a meleg rokonszenvet ne támasztaná turáni testvéreinkben, mint ieler munkája mi bennünk tett.

Könyve végére érve, mélyen meghatódva olvassuk bensőséges bucsuzását, amint utólsó istenhozzádot mond a magyar rónának, köszönti a lányos mosolyu Balatont, és siró lélekkel készül megválni a tündérszép Budapesttől.

Azzal a jóleső érzéssel tesszük le könyvét, hogy egy felejthetetlen lelki élményben gazdagodva, — jobbá lettünk.

Kovácsné Balogh Emma.

Gyilkolta a kilencgyermekes anya

A mult év február 26-án borzalmas gyilkosság történt Mezőturon: **Toldi** Sándorné a vele egy házban lakó Mudjainét több fejszecsapással meggyilkolta.

Toldiné, aki kilenc élő gyermek anyja, régóta haragos viszonyban élt Mudjainéval. A civakodás oka az volt, hogy vitéz Toldi Sándor megunta feleségét és Mudjainénak kezdett udvarolni.

Mudjainé állandóan izgatta Toldi Sándort felesége ellen s Toldi több izben hangoztatta is, hogy elválik feleségétől. Mudjainé mikor megtudta, hogy Toldi Sándorné Irén nevü lánya teherbeesett, ezt elhiresztelte Mezőturon. A leány később le is betegedett és az egyik közeli kórházban fiugyermeke született. Toldiné helyzete egyre türhetetlenebb lett és ekkor érlelődött meg benne az elhatározás, hogy bármi módon is, de végezni fog Mudjainéval. Egy alkalommal Toldiné egy rokonának galambokat akart ajándékba küldeni s miután nem volt galambja, — Mudjainé galambjait küldte el.

Mikor ezt az asszony megtudta, megfenyegette Toldinét, hogy férjét fel fogja jelenteni a Vitézi Széknél ezért a lopásért, aminek az lesz a következménye, hogy a Vitézi Szék ki fogja zárni tagjai sorából Toldit. Ez a fenyegetés megadta az utolsó lökést. Toldiné elhatározta, hogy megöli Mudjainét.

Egy reggel, amikor ura, kinek egy kis trafikja van, elment a trafikba, behivta magához Mudjainét. Mudjainé nem akart bemenni, azonban Toldiné nagyon szépen kérlelte. Mikor belépett Toldiné szobájába, **az asszony éles baltát ragadott és azzal lesujtott** Mudjainéra. — Mudjainé megtántorodott, Toldiné pedig tovább ütötte, **amig az asszony meg nem halt.**

A gyilkosság után Toldiné elküldte kisfiát urához azzal az üzenettel, hogy Mudjainé veszekszik vele és sulyosan bántalmazza őt, jöjjön sürgősen segitségére. Toldi rögtön a rendőrségre rohant, ahonnan egy rendőrrel kimentek a helyszinre. A szobában a földön holtan feküdt Mudjainé, az ágyon pedig, eszméletlenséget szinlelve, Toldiné.

Toldiné az egész jelenetnek olyan szinezetet akart adni, mintha Mudjainé megtámadta volna őt, erre vallott azt is, hogy a halott kezében egy csomó hajat találtak görcsösen összeszoritva, — Toldiné nyaka és arca erősen összse volt karmolva, nyakán pedig fojtogatás nyomai látszottak.

A gyilkosság ügye a szolnoki törvényszékre kerül és a tárgyalás során rendkivül érdekes dolgok derültek ki. — Kiderült, hogy nem lehetett szó veszekedésről a két asszony között és Toldiné sajátmaga állitotta ugy be a dolgot, mintha véres harc folyt volna le kettőjük között. — A szolnoki törvényszéken **Toldiné kiskoru lánya magára vállalta a gyilkosságot,** — azonban megállapitották, hogy a vézna kisleány semmi szin alatt sem üthette agyon baltával az erős, jól megtermett Mudjainét.

A szolnoki törvényszék az összes enyhitő körülmények figyelembe vételével **életfogytiglani fegyházra itélte a gyilkos asszonyt,** — különös enyhitő körülménynek véve, hogy Toldinénak kilenc élő gyermeke van.

Az izgalmas és drámai fordulatokban bővelkedő ügy ma került a tábla Harmath tanácsa elé.

Dr Kiss Sándor **főügyész** inditványozta a vádlott Toldi Sándorné elmeállapotának további megvizsgálását, az országos elmefigyelő intézetbe való beutalását, mert — ugymond a főügyész — különbséget kell tenni beszámithatóság és elhatározóképesség között. Ez a két fogalom látszólag hasonló ugyan, de a két fogalom közötti eltérés mégis nagy, ennek megállapitására azonban mi, laikusok, képtelenek vagyunk. Ezért kéri a vádlott asszonynak a megfigyelését.

Móra Lajos védő hozzájárult a főügyész inditványához.

A tábla rövid tanácskozás után elrendelte a bizonyitás kiegészitését, **elrendelte Toldi Istvánnénak az országos elmemegfigyelő intézetbe való beutalását,** elrendelte továbbá a gyulai kórház főorvosának tanukénti kihallgatását és a tárgyalást elnapolta.

Virágos Magyarország

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara az elmult évben szép sikerrel rendezett *virágos-kiskert versenyt* kerületében. A mozgalom szélesebb kereteket öltve, aztán az egész országra kiterjeszkedve valósult meg: *Virágos Magyarország* név alatt. Már az elmult évben sikeresen valósult Budapesten e törekvés, amelyet most az egész ország minden részére megszervezni kivánnak.

A *Virágos Magyarország* mozgalom nevében Manninger egyetemi tanár elnök, most felkérte az egész Tiszántulra e mozgalom vezetőjéül dr Rácz Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, mezőgazdasági kamarai igazgatót, aki most szervezi meg a Tiszátnul városaiban és nagyobb községeiben a helyi bizottságokat. Őszintén örvendünk, hogy e Debrecenből kiindult szép mozgalom igy országos keretekben fejlődik ki.

Zeiss Oszkár ezredes, a 39-esek egykori zászlóaljparancsnoka meghalt

A világháboru híres katonái közül megint elköltözött egy. *Zeiss* Oszkár ezredes Bécsben 63 éves korában elhunyt. Zeiss Oszkár katonai pályája erősen összeforrott a legkiválóbb magyar ezredek dicsőséges haditetteivel. A háboru kitörésekor Károly trónörököstől vette át a debreceni 39. gyalogezred III. zászlóaljának parancsnokságát, majd csakhamar az ezredparancsnokságot is. Az ő vezetése alatt állott az a kisebb csoport, amely a legveszedelmesebb időkben, amikor az oroszok már behatoltak az ország testébe, Homonnál felvette a küzdelmet a tulnyomó orosz dandárral és feltartóztatta annak támadásait mindaddig, amig megfelelő erők csoportosulhattak az oroszok kiüzésére. A Zeiss-csoport, amely 39-esekből és 46-osokból állott, diadalmas küzdelmeket folytatott az első kárpáti téli harcokban is. A Doberdón Zeiss lett a 46. gyalogezred parancsnoka és mint előbb a 39-esek élén, ugy később a hüséges és nagyszerü szegediek ezredével a legfényesebb haditetteket hajtotta végre. Zeiss Oszkár mindvégig magyar csapatok parancsnoka volt és amint a legnagyobb katonai kitüntetéseket kapta meg, akként ezredei a hadtörténelem legszebb lapjaira irták be nevüket. A háboru után Bécsben élt, ahol elnöke volt annak a tiszti egyesülésnek, amely mindenkor hüséges maradt a dinasztiához.

Horváth Nusi primadonnából Aradon mozizongorista lett

Horváth Nusi, a debreceni és váradi szinházak volt ünnepelt primadonnája ezidőszerint az aradi Mosóczy telepi városi moziban, mint hivatásos zongorista müködik. Teljesen egyedül játszik, minden hegedükiséret nélkül és produkciója tetszik a közönségnek, mert amióta szerződtették, esténkint zsufolásig megtelik a mozi.

Finom ujjai fáradhatatlanul futnak végig a billentyükön és a hangszerből frissen törnek elő a vigjátékokat és komoly drámákat kisérő zeneszámok. Horváth Nusi ambicióval zongorázik és pillanatig sem gondol forró sikereire, mámoros estékre, diadalmas operettekre, páholysorok estélyi ruhás közönségére. Nem gondol a Tegnapra, mert leépitette a szinházat és mint produktiv kenyérkereső nő akar elhelyezkedni az uj életben. A müvésznőt rideg prózai okok szoritották le a szinpadról. *Nagyváradon tüzvész következtében teljesen elégett vagyontérő ruhatára és hogy a drága toaletteket pótolni tudja, hogy mindent előlről kezdjen, ahhoz sok pénzre lenne szüksége.* Ezt pedig a mai pénzügyi viszonyok mellett még egy széphangu, tehetséges és bájos primadonna sem tudja előteremteni. Pályát változtatott. Miután zenekonzervatóriumot járt és a zenemüvészetben ugyanolyan tehetség, mint a szinmüvészetben, elfogadta a város ajánlatát és esténkint a moziban játszik. És nem szégyeli uj állását, sőt büszke arra, hogy leküzdött ostoba felfogásokat, maradi előitéleteket és mint kenyérkereső nő veszi fel a harcot az élettel.

— „Magyar sors" cimü könyve, — Szalacsy Rácz Imrének minden könyvkereskedésben kapható.

SZINHÁZ ÉS MOZI

MŰSOR:

Péntek, január 17: **Bolygó zsidó.** operett bemutató. Bérletszünet.

Szombat, január 18: **Bolygó zsidó.** Bérletszünet.

Vasárnap, január 19, délután: **Pompadour.** Mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap, január 19, este: **Bolygó zsidó.** Bérletszünet.

Hétfő, január 20: **Bolygó zsidó.** — A bérlet.

Kedd, január 21: **Bolygó zsidó.** — B bérlet.

Szerda, január 22: **Bolygó zsidó.** — C bérlet.

Csütörtök, január 23: **Bolygó zsidó.** D bérlet.

A szinházi iroda hirei.

Ma mutatja be a szinház a

Bolygó zsidó

cimü, keresztény-zsidó tárgyu daljátékot, mely mindenütt nagy sikert aratott. A Bolygó zsidó, mely keleti motivumokon épül fel, a pompás szereposztás révén alkalmat ad ugyszólván az egész énekes-együttesnek, hogy tudásuk legjavát mutassák be. Elsősorban áll ez Sugár Gyulára, aki a Bolygó zsidó szerepében először jut alkalomhoz Debrecenben, hogy vezetőszerepben mutathassa meg kiváló müvészi tulajdonságait. Ahasverus, a bolygó zsidó élete és megtérése rendkivüli feladat elé állitja a kiváló müvészt és a közönség uj kedvencet fog avatni a pénteki premieren. — Remete Géza főrendező a megkapó és szines jelenetek egész sorát vonultatja fel a Bolygó zsidó előadásain, melynek érdekes meseszövése és fordulatai tág teret nyujtanak a rendező fantáziájának. A keleti muzsika, melynek partiturájában a Kol-Nidre is előfordul (Szücs Laci énekli), Csanak Béla karmesteri pálcájára van bizva, ki feladatát tökéletes biztonsággal, müvészi készséggel oldja meg. A Bolygó zsidó nagyszámu és kiváló szereplői között megtaláljuk: Erkel Gaby, Szécsi Böske, M. Barna Anci, Fáskerthy Mária, Ditrói Ica, Sugár Gyula (cimszerep), Szücs László, Sugár Misi, Fábián János, Kédly és Takács Oszkár neveit. A Bolygó zsidó ujdonság mai, holnapi és vasárnapi előadásai bérletszünetben, mig a következő napokon A, B, C, D bérletben lesznek megtartva.

Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel, mérsékelt helyárak mellett kerül szinre Fall Leó nagy sikerrel felujitott operettje, a

Pompadour

A cimszerepben Erkel Gabyval és a többi kitünő szereplővel.

JÖN! JÖN! JÖN!
Két lány az uccán.
Bemutató január 24
JÖN! JÖN! JÖN!
Volga-bár.
Bemutató január 26.
JÖN! JÖN! JÖN!
Miss Amerika.
Bemutató január 31.

Ha elromlik a vízvezetéke

nyomban telefonáljon

9-17

számnak

Fülöp Miklós

bádogos és vizvezetékszerelő mesternek

Debrecen, Csapó-utca 3.

Lelkiismeretes munka.

Mozgószinházak műsora:

Apolló.

Előadások kezdete ma 6 és fél 9, vasárnap fél 4, 6 és fél 8 órakor.

ÁBRIS RÓZSAJA.

Anne Nichils világsikert aratott szinmüve. Paramount produkció, 14 felvonásban.

Főszereplők:
Charles Rogers és Nancy Caroll.
Megelőzi:

A CSAPDA.

Paramount dráma, 8 felvonásban.
Főszereplők:
George Bancroft, Evelin Brent és William Powell.

Vigszinház:

Előadások kezdete ma 6 és fél 9, vasárnap fél 4, 6 és fél 9 órakor.

SOREL KAPITÁNY ÉS FIA.

United—Artists világdrámája, 10 felvonásban.
Főszereplők:
H. B. Warner, Anna Q. Nilson és Nils Asteher.
Megelőzi:

A BAJADÉR GYÜRÜJE.

A hindu föld misztikuma és exotikája, 6 felvonásban.
E film Budapestet megelőzve lesz bemutatva.

URÁNIA
TELEFON: 12-51

Ma, fél 5, fél 7 és fél 9-kor:
az első nagy, idei Greta Garbo film:

A VÉGZET.

A Metro 12 felvonásos drámája. Főszereplők: Greta Garbo, Lewis Stone, John Gilbert, Douglas Fairbanks jr.

Előtte: **Burlesz, külföldi hiradó,**

UFA-kulturfilm.

A pénztár nyitva délelőtt 11-től és délután fél 4-kor.

BEMUTATÓ AZ URÁNIÁBAN.

A VÉGZET

Tegnap délután mutatta be az Uránia mozgó Greta Garbó legujabb filmjét, a Végzetet. Ma már, mikor minden mozi vezetősége arról gondolkodik, hogy átszerelik üzemüket technikailag a hangos filmre, igen jó megállapitani, hogy valahogy a néma film minden hangos filmek dacára sem fog kimenni a divatból. Még akkor sem, ha már a maga tökéletességében fog előttünk állni ez a bizony még mindig vajudó problémája a mai mozi technikának. A jó és minden tekintetben elsőrangu néma filmek még akkor is valahogy vissza-vissza fognak járni életünkbe. A jó néma szinész a mai és évek óta öröklődött izlés szerint pótolja a nem minden tekintetben kifogástalan hangos filmet. Ennek a néma film-kultusznak vannak még mindig fanatikus hivei és ezek között a hivek között első helyen áll éppen ennek a fent jelzett uj darabnak a főszereplője is, Greta Garbó. Minden tehetségével, minden erejével küzd a néma film diadaláért és még ma nem dönthetjük el, hogy milyen eredménye lesz ennek a kétségkivül érdekes harcnak, küzdelemnek, de azt már is megállapithatjuk, hogy ilyen néma filmek, mint a Végzet is, még sokáig adnak pompás, őszinte szórakozást a közönségnek.

A jól rendezett és tökéletesen filmesitett darab tartalma az, hogy senki el nem kerülheti a maga végzetét. Küzdhet ellene az egész világ, állhat elé ezer akadály, de a végzetszerü, tiszta igazság még a halálban is diadalmasan beteljesül.

A részeges apának tiszta, egészséges leányát, akinek bátyja ugyancsak alkoholista, nem akarják elfogadni, mint minden tekintetben kifogástalan, tiszta életü leányt. — Szerelmébe belenyulnak idegen kézzel, megakadályozzák szerelmi házasságát, hogy tiz esztendős kegyetlen élet után a diadalmas igazság bizonyitsa, hogy tiszta, kifogástalan az, kit a feltevés és a társadalmi konvenció csupán következtetések alapján vetett ki magából. Az igazság diadalmasan előtör minden akadályon keresztül, de ekkor már minden késő, mert a Végzet beteljesedés előtt áll és várja a drámai, föltétlen bekövetkező befejezést. Ilyen esetben csak a Végzet, csak a halál mentheti meg a mások által összekuszált, eltévelyitett életet.

Greta Garbó színnel, érdekes elmélyüléssel alakitotta a végzet kezében vergődő, halálban győzelmeskedő, szerelmes nőt. Méltó partnere volt a snájdig, csinos, kifejező erőkben és érzékeltető alakitásban gazdag John Gilbert. A kisérő zene pedig színes, eleven aláfestést adott ennek az érdekes, értékes filmnek.

sz.—e.

Sorel kapitány és fia

Nagysikerü premier a Vigben.

Megérdemelten nagy érdeklődéstől kisérten tegnap este a Vigszinház ismét premiert tartott. Gazdag programmjának igen jelentős állomása lett igy a tegnapi est is, mely méltán sorakozik azon felejthetetlen esték sorozatához, melyeknek kiemelkedő pontjai, hogy csak a legutóbbiakat emlitsük meg: az „Élő holttest" Pudowkinnal; az „Összeesküvők" Bánky Vilmával; a grandiozus „Noé bárkája"; a „Cárnő és a gárdahadnagy" Eszterházy Ágnes és Petrovich Szvetiszlávval, a „Magyar fiu, lengyel lány" Norma Talmadgeval voltak és amelyekhez oly diadalmasan állt a sorba „Sorel kapitány és a fia", a tegnapi páratlan sikerü bemutatójával.

Az United Artistsnek ezt a legjobb tiz felvonásos filmjátékát méltán nevezhetjük az apai szeretet himnuszának. Hőse, Sorel kapitány, igazi tipusa a szerető apának, aki mindenre képes egyetlen fiáért: türni a megaláztatást, sebzett szivvel kinlódni, szenvedni, mert tudja, hogy mindaz, amit tett, nem vesz kárba, annak gazdag gyümölcse lesz és ezzel elérte célját.

Herbert Brenon nagyon ügyesen rendezte ezt a sikerült témáju filmet, melyben megható és kedves jelenetek váltják egymást, teljes illuziót keltve.

A főszerepet H. B. Warner adja. Sorel kapitánya szinte klasszikus alakitás, amelyről csak az elragadtatás hangján lehet szólni. Pompás arcjátéka hiven adja sebzett lelkének tükrét, nagy tragédiáját és maradéktalan müvészettel érzékelteti annak minden mozzanatát. Nils Asther, mint a fia, nyujt figyelemre és dicséretre méltó alakitást. Intelligenciája kellemesen feltünő. Anna Q. Nilson, Norman Trover, Cannel Myers, Lyonel Belmore és Alice Joyce, a film többi szereplői, mind — többé kevésbé — részesei a sikernek.

A kisérő bohózatok igen mulattatók.

Itt emlitjük meg, hogy a ma esti előadásnak még egy szenzációja is lesz: a „Bajadér gyürüje", amelyet a Vigszinház igazgatósága nem Budapesttel egyidőben, hanem Budapestet megelőzve hoz ki és tart müsoron a „Sorel kapitány és a fia"-val együtt.

(bj.)

Az ujságirók Görbe Éjszakáján választják meg Miss Debrecent

CSÓKÁRVERÉS IS LESZ A GÖRBE ÉJSZAKÁN.

Páratlan lendülettel és az ötletek kimeríthetetlen tárházával igyekszik a Görbe Éjszaka rendezősége az ujságírók farsangi mulatságát feledhetetlen élménnyé tenni Debrecen közönsége számára. Már befejezett dolog, hogy a Görbe Éjszakát egy remek kabaré vezeti be, amelynek műsorán olyan nevek szerepelnek, amelyek díszére válnak bármely fővárosi kabarénak, annál is inkább, mivel fővárosi előkelő müvészek fognak vendégszerepelni.

A kabaré után kezdődik a jelmezesek káprázatos, szinpompás felvonulása és megelevenedik a nizzai karnevál ragyogása. A vidám éjszakai élet minden raffinált trükkje felvonul majd a Görbe Éjszakán és az ötletek, tréfák kifogyhatatlanul követik egymást.

A Görbe Éjszakán választják meg Miss Debrecent és Debrecen legszebb leánya rendkivül értékes ajándékban fog részesülni. A Miss Debrecen választást egy előkelő zsüri fogja lebonyolitani, amelyben festőművészek, szinészek és kiváló esztéták foglalnak majd helyet.

A Görbe Éjszakának legérdekesebb eseménye lesz a csókárverés. Egy előkelő hölgy ugyanis felajánlotta, hogy tekintettel a jótékony célra, hajlandó álarcban csókárverést rendezni. A csókárverés iránt máris nagy az érdeklődés, bár a rendezőség a legnagyobb titoktartásra van kötelezve.

Annyi bizonyos, hogy a debreceni ujságirók Görbe Éjszakája olyan szórakozási lehetőséget fog nyujtani, amely feledhetetlenné teszi mindenki számára ezt a bübájosan szépnek igérkező éjszakát.

Egymásután érkeznek az értékesebbnél értékesebb adományok is. Ma az „*Anny*" női kalapszalon ajánlott fel egy gyönyörü szép, müvészies(!) elkészitett értékes koronát a „Görbe Éjszaka" szépségkirálynőjének jutalmazására. Február 2-án éjjel 2 órakor fogja a zsüri kihirdetni a szépségverseny eredményét és a boldog győztest érdekes és eredeti ceremóniák között fogják megkoronázni az emelvényen az egész terem színe előtt a hatalmas királynői koronával. A bál királynője természetesen még más ajándékokat és jutalmakat is kap, ezeket azonban csak később fogja publikálni a rendezőség.

Az „Anny" kalapszalon tulajdonosnőjének, akinek készitményei ma már szinte fogalommá váltak Debrecenben, ezuton is hálás köszönetet mond a Görbe Éjszaka rendezősége.

TIZ SZÁZALÉKRA CSÖKKENTI A KORMÁNY AZ ÁLLAMI ALKALMAZOTTAK LÉTSZÁMÁT.

Értesülésünk szerint a miniszteri tanács az összes állami alkalmazottak létszámának tiz százalékkal való csökkentését határozta el, a költségvetés kiadásainak apasztása érdekében. A létszámcsökkentést a kihalás és kiszolgálás folytán megüresedő állások be nem töltésével óhajtják végrehajtani.

Meteor mozgó müsora:

METEORBAN szombaton: Csak felnőtteknek! **A bánatos ucca.** Greta Garbo világfilmje, 9 felvonásban. Többi főszereplők: Eszterházy Ágnes és Henry Stuart. Kisérő: **Sárga sátán.** Kaliforniai történet, 6 felvonásban. Richard Talmadgeval. Előadások: 6 és 8 órakor.

Weisz kelmefestő

Arany János-u. 7.

fest, tisztit.

Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

A NAP HIREI

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti január 16-án:

A nyugati ciklonáris képződmények gyors előnyomulásával az előoldali meleg front váratlan gyorsasággal elmosta a felettünk lévő sekély hideg légréteget. Ennek következtében az éjszaka még derült égboltot, reggelre már magas felhő alakok boritották be, s a talajmentén észlelt északkeleti légáramlás felett már 15 m. magasságban délnyugati szelek szállitották a páradusmeleg levegőt.

Az éjszakai lehülés már az éjszaka nem volt tekintélyes, a —.4 C-t sem érte el, a nappali felmelegés pedig csaknem 5 C-ig emelte a hőmérő higanyát.

A helyzet további alakulására a kialakult Adria-ciklon van, melynek északkeleti légáramlás a Föld közi-tenger meleg levegőjét hozza fölénk, és valószinüleg kiadós csapadékban fog részesiteni.

Borult és egyelőre enyhe idő várható, esővel.

— **A Templomegyesület vallásos szakcsoportja,** a Kollégium dísztermében, péntek este hat órakor összejövetelt tart Ennek keretében Kovács Kálmán református tanító tart előadást, az ifjúság vallásos neveléséről.

— **Az Egységespártkör vigalmi bizottsága** szokásos társasösszejövetelét szombaton este kilenc órakor, a pártkör nagytermében, Ferenc József út 26. szám, tartja. A tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri a vigalmibizottság.

— **Fényes esküvő.** Fényes esküvő volt tegnap Debrecenben. Dr. Lázár József magyar királyi ezredorvos esküdött örök hűséget Neudert Ica, a debreceni úritársaság előkelő hölgytagjának. A polgári esküvőnél tanúk voltak dr Tóth Endre királyi közjegyző és Piszkay Árpád nyugalmazott honvéd őrnagy.

— **Káplár Miklós képkiállítása január hó 26-án nyilik meg.** Káplár Miklós, neves hortobágyi festőművész képkiállítása, ünnepélyes keretek között a Városháza kistanácstermében, január hó 26-án nvilik meg. Igen élénk, szép érdeklődés előzi meg a mindentekintetben érdekesnek és értékesnek igérkező kiállítást.

— **A walesi herceg mókája az egyenlítő alatt.** Londonból jelentik: A walesi herceg hajóján, a Kenilworth Castle-n ma délelőtt játszották végig az egyenlítő-ünnepélyt, miközben a hajó áthaladt az egyenlitőn. — Ellison kapitány játszotta Neptun tengeristent, a tengerek királynőjének szerepét pedig egy amerikai szépség játszotta. Az udvari borbély maga a walesi herceg volt. Szerepéhez híven, a walesi herceg két láb hosszú, fából faragott borotvával hadonászott. Az útasokat, akik először haladtak át az egyenlitőn, Neptun elé vitték, az beszappanozta őket, mire az „udvari borbély" — ez esetben a walesi herceg, — „megborotválta" őket. Az így megborotváltakat röglönzött fürdőmedencébe dobták s ugyanerre a sorsra jutott utolsónak a walesi herceg is, aki csuronvizessen ugyan, de harsány kacagással ugrott ki a medencéből. Mint külön érdekességet emlitik meg az angol lapok, hogy a „szertartásra" valamennyi útas jelentkezett a hajóról. A walesi herceg ezután hosszú ideig elbeszélgetett a III. osztályú útasokkal, majd itallal vendégelte meg őket.

Házvétel ürügye alatt meglopta a házigazdát

Letakarta a kalapjával az asztalon levő pénzt és ellopta.

Nem mindennapi, furfangos lopás történt tegnap Debrecenben. A Sarok ucca 10. számu házba beállitott egy jó megjelenésü fiatalember és a háztulajdonost kereste. A házbeliek utbaigazitották és a fiatalember bement Horváth András háztulajdonoshoz. A fiatalember illedelmesen köszönt és udvariasan megkérdezte Horváth Andrást, hogy nem eladó-e a ház, mert neki nagyon tetszik a ház és szeretné megvenni.

Horváth Andrásnak eszeágában sem volt a házát eladni és meg is mondta a fiatalembernek — aki azonban kapacitálni kezdte Horvátot — és tovább is beszélgetett a ház vételéről, de végül is Horváth erélyesen kijelentette, hogy eszeágában sincs a házat eladni. ne is kapacitálja. A fiatalember erre fogta az asztalra tett kalapját és nagy sajnálkozások közt elment. A mikor a fiatalember elment, Horváthnak eszébe jutott, hogy az asztalon volt 17 pengő pénze, amit kikészitett. Keresni kezdte a pénzt, de bizony annak már hült helye volt. A házvevő fiatalember észrevette az asztalon levő pénzt, rátette a kalapját és amikor elbucsuzott, a kalappal együtt elvitte a pénzt is.

Horváth András a furfangos szélhámost feljelentette a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

Joghallgató és orvostanhallgató sajtópöre a törvényszék előtt

A bíróság elrendelte a valódiság bizonyitását.

A mult év február 8-án egy cikk jelent meg a „Hajduföld" cimü lapban. „A debreceni egyetem egy zsidó halgatót Magyarország összes egyetemeiről kizárt" volt a cikknek a cime és tartalmában a szerző erős hangon támadta Dávid Andor egyetemi hallgatót.

A cikkben igen erős kitételek voltak. A cikk irója állandóan mint „fiatal izraelitát" aposztrofálta Dávid Andort és a többek között ezeket irta róla: „Ezt az idegen elemet a debreceni egyetem Magyarország összes egyetemeiről kizárta". — A fenti mondatnak különben a „Kicsapva Magyarroszág összes egyetemeiről" alcimet adta. Majd igy folytatta: „Csalafintaságból, hogy felvétesse magát, áttért és mint aposztatált egyén, vétette fel magát az egyetemre. A szigoru questori hivatal észrevette a turpisságot és minthogy a büntetőtörvénykönyv ezt egészen másnak nevezi, feljelentette az egyetemi tanácsnál". A cikkiró különben azt is megállapitotta Dávid Andorról, hogy „a fiu nem beszámitható és ne adjanak rá semmit".

A cikk egész tartalma, de különösen a fenti kitételek miatt Dávid Andor sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt sajtópert inditott a cikk szerzője ellen. A cikkért Matura József joghallgató vállalta a sajtójogi felelősséget és igy tegnap ő került vádlottként a debreceni törvényszék elé.

A tegnapi főtárgyaláson dr. Serly Jenő táblabiró tanácselnök elnökölt, a főmagánvádló képviseletében dr. Fejér Ferenc ügyvéd jelent meg, mig a védelmet dr. Jankó András ügyvédjelölt képviselte.

Matura József kijelentette, hogy a cikket ő irta és kérte a valódiság bizonyitásának elrendelését. A kérelemnek a törvényszék helyt adott és elrendelte a valódiság bizonyitását. Ennek keretében ki fogják hallgatni az ujpesti plébánost, akinél állitólag Dávid Andor kitérését bejelentette, továbbá a debreceni egyetemet is megkeresik, a főmagánvádlóra vonatkozó iratok megküldése végett. Ebben az ügyben különben még igen érdekes fejlemények várhatók, amelyekről annak idején részletesen be fogunk számolni.

— **Chaplin magyar leányt vesz el feleségül?** A hollywoodi filmvilágnak ismét szenzációja van: Chaplin nősül. A legfrissebb menyasszonyt Wanda Kissnek hívják. A lapok román származásunak mondják, de valószínüleg erdélyi születésü magyar leány. Kiss Wanda a Metróban játszott kisebb szerepeket, itt a Hollywoodi rejtelmek cimü vígjáték felvételeinél ismerkedtek meg, a filmben Chaplin is fellépett és a szép magyar leány csakhamar megnyerte a tetszését. Az eljegyzést egyébként még nem hozták nyilvánosságra.

— **Borlopás a Gambrinusban.** Megírtuk tegnap, hogy a Gambrinus egyik szolgája különböző finom borokat iszogatott meg. Muraközy Kálmán, a Gambrinus tulajdonosa annak a megállapitását kérte, hogy a rossz útra tévedt hetes visszaadásra félre tett hibás borokat itta meg és az üvegeket nem a hordók mögé, hanem a fáspincében az aprított fa között rejtette el.

— **Csók — jótékonycélra.** — Az egyik glasgovi kollégium nőhallgatói jótékonycélu bazárt rendeztek a napokban az egyetem rektorának védnöksége alatt. A bazár legérdekesebb osztálya az a terem volt, ahol 12 igen szép diákleány ült és csókokat árúsított. Hat penvbe került egy csók, ami magyar pénzben körülbelül 70 fillérnek felel meg. Természetesen a fiatal leányok kötelesek voltak mindenkit kiszolgálni, aki jelentkezett. Igen nagy forgalom volt, a közönség sorbaállott a csókokért. Feltünően sok idősebb úr jelent meg és nyilván ki akarták használni a ritka alkalmat és occassió-áron akartak csókhoz jutni. Voltak olyanok is, akik egyszerre három-négy sillinget fizettek s ennek megfelelő mennyiségü csókot vásároltak. Kínos botrányt keltett, hogy megjelent a teremben egy fiatal hölgy és ő is csókot akart venni a lányoktól. Hiába próbálták tapintatosan eltávolitani, nem tágított, kijelentette, hogy a pénzéért ragaszkodik a jogaihoz. Csak a legnagyobb erőfeszítésekkel sikerült ezt a hölgyet feltünés nélkül eltávolitani a bazár területéről.

x **Zenekedvelők Köre január 21.** Dr. Schipper a bécsi opera világhirü énekművésze. Negyedik bérlet. Február hó 3. Drezdai vonósnégyes, zeneiskolában. Jegyek Méliusnál.

— **Eljegyzések.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő eljegyzéseket jelentették be Palcza Elemér—Varga Etelka. Nagy Ferenc—Nagy Erzsébet, Vulkán 16. Bíró József—Bagosi Julia. B. Nagy Bertalan—Szabó Róza. Markbreit Géza—Kovács Mária. Valasch Mátyás—Szabó Vilma.

— **Születések.** — Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Takács Kálmán mozdonyv., f. Tibor. és egy törvénytelen újszülött.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Szilágyi János ref. 7 napos. Teleki ucca 70. szám. — Orosz Sándorné ref. 54 éves. Erzsébet ucca 14. szám. Bramstein Gusztávné ref. 40 éves, József kir. herceg ucca 32. szám. — Halász János ref. 50 éves. Sárospatak. Kerek István ref. 11 éves. Hosszúpályi.

Sirvirág

(Néhai Jakó Sándor „Werbőczy" bs. emlékére.)

Elhangzott a gyászinduló
Visszajött a század.
Nem oly hangos, nem oly vidám,
Emészti a bánat.

Harsog a kürt. A fővezér
Olvassa a rajsort....
Te neved jön... (ő nyel egyet)...
S egy keresztet rajzol.

Emlékszel-e, amikor még
Többen voltunk eggyel,
Mily lelkesen énekelted:
„Fiuk fel a fejjel!"

Velünk voltál boldogságban
Együtt sirtál velünk.
Most már Te vagy csak a boldog,
A sirás jut nekünk.

Vedd át a szót, légy vezérünk,
Halljuk is már szavad
S csüggedt fejjel a gyász-sereg
Sirod felé ballag.

S egy utolsó búcsú-intés,...
A század tiszteleg:
S minden arcról Teutánad
Egy könnycsepp lepereg.

Hegyi Zoltán
„Árpád" bajtárs.

x **D. Schipper** a bécsi opera világhirü énekművésze. Zenekedvelők negyedik bérlet, január hó 21. Arany Bikában. Napijegyek a Méliusznál.

— **Az Iparos Dalárda kultúrdélutánja, az Iparos Körben.** Az Iparos Dalárda, folyó hó 19-én, vasárnap délután négy órai kezdettel, az Ipartestület dísztermében, (Simonffy ucca), kultúrdélutánt rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja az egyesület vezetősége. Belépti díj nincs Műsor ára negyven fillér. — Műsor a következő: 1. Nyitány: II. Magyar rapszódia, Rácz Jancsi zenekarától. 2. A cigány zenéről előadást tart Bodnár Lajos tanitóképzőintézeti zenetanár. 3. Hoppe: Daloljatok. Énekli az Iparos Dalárda. Bodnár Lajos karnagy vezetésével. 4. Vígjelenet. Előadja: Kovács Tibor. 5. P. Nagy Zoltán: Capricció. Zongorán játsza Csenki I. 6. Magyar és műdalokat énekel Timári Mancika úrleány. 7. Hubay: Hullámzó Balaton tetjén: Hegedün játsza Szücs Géza, zongorán kiséri: Csenki Imre.

— **A legmodernebb házassági törvény.** Helsingforsból jelentik: Finnországban életbelépett a feminizmus diadalaként az új házassági törvény, amely kimondja a férj és feleség teljes egyenjoguságát. A feleségnek egyenlő joga van az anyagi viszonyai intézésében, gyermekei nevelésében és lakóhelye megválasztásában a férjjel, a feleség által kötött szerződések kötelezők a férire nézve is. Elismeri a törvény továbbá, hogy a feleség a háztartás vezetésével anyagilag ellenszolgáltatásra kötelezi a férjet.

— **Havi hétszáz pengőt ajánlottak fel a pécsi kereskedők, ha megszüntetik a koldulást.** Pécsről jelentik: A város vezetősége elhatározta, hogy rendezi a szegénvügyet. Elsősorban a koldulást akarják megszüntetni. Átiratot intéztek a Kereskedők Testületéhez, hogy a koldusoknak adott alamizsna megváltásaként mennyit ajánlanának fel. A Kereskedők Testülete közölte a várossal, hogy havi hétszáz pengő megfizetésére köteleznék magukat, ha Pécsett megszüntetik a koldulást. Ezekután remény van arra, hogy több városhoz hasonlóan Pécsett is sikerül intézményesen megoldani a szegénykérdést.

Fehértói Dániel

tem. vállalkozó, klinikai szállító.
Dégenfeld-tér 4. sz.
Telefon: 11-85.
Temetései:

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak s jó ismerősöknek, akik felejthetetlen áldottemlékü drága hü férjem, Lókody Gábor bádogos-mester elhalálozása alkalmával végtisztességtételén megjelenésükkel és részvétökkel soha meg nem szünő mély fájdalmamat enyhítették, s úgy a bádogos- és vizvezetéki szakegyletnek, mint az Iparos Dalárdának is, ezúton a leghálásabb köszönetem nyilvánítását fogadják. —

Debrecen, 1930. január hó 16-án.

özv. Lókody Gáborné.

Braunstein Gusztávné szül. **Haraszti Margit,** élt negyven évet. Temetése folyó hó 18-án, délután 2 órakor lesz a József kir. herceg ucca 32-ik számú háztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Szent Anna uccai temetőbe.

Kurucz Pistuka, életének 18-ik havában elhnyt. Temetése folyó hó 18-án, délután három órakor lesz Debrecenből Karcagra való szállítás után a róm. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszenteléssel, az ottani sírkertbe.

— **A tél nyomorultjai.** A kemény hidegek beköszöntésével óriási nagy arányokban nő a nyomor. Szerkesztő ségünkben ismét napról-napra kopogtatnak a szegény emberek. Most Berki Gyuláné jelentkezett. Özvegy asszony, négy beteg gyermeke van, az egyik gümőkóros, a másiknak gyomorfekélye van. Havi nyolc pengő nyugdíjat kap, semmi keresete nincs. Kéri a jó embereket, hogy jutassanak neki valami kis adományt, hogy éhen ne haljanak. Címük: Salétrom kaszárnya 14. ajtó. — Itt emlitjük meg, hogy Meszjárik Jánosné, akinek a nyomorára tegnap felhívtuk a közönség figyelmét, naponta bejár a Csók ucca 3. számú házba és kéri, hogy ide Nagy György lakásába küldjenek részére valami adományt.

x **Tavaszi divatlapok megérkeztek** Élite, Star, Stella. Legújabb divat, Jardin stb. Kiválasztás végett házhoz küldjük. Telefon 612. szám. Antalffy József könyvkereskedése, Szent Anna és Varga ucca sarok.

x **Meghivó.** A „Bocskaykerti Tojástermelő és Értékesítő Szövetkezet", Bocskay-kert, Hajdúmegye, első rendes közgyülését, 1930. január hó 30-án, délután négy órakor, a Bocskay-kerti telepén tartja meg, melyre a szövetkezeti tagokat ezúton meghivja Az Igazgatóság. — Tárgysorozat: Az igazgatóság évi jelentése, a zárszámadások felolvasása, valamint a mérleg jóváhagyása. 2. Alapszabályok 8—10 pontjának módosítása. 3. A kilépő igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése. 4. Uj igazgatóság, felügyelőbizottság választása. 5. Bérleti szerződések jóváhagyása. A jelenlegi tagok üzletrészeinek összes száma 1042, ebből a csonka kezdőév folyamán belépő tagok üzletrészeinek száma 1002. üzletrész árának be nem fizetése miatt alapszabályaink szerint kizárt tagok üzletrészeinek száma 17. üzletrész átruházás 30 drb. Mérleg számla: Vagyon, épület 2.452.22. Berendezés 1.556.36. Pénztár 253.92. Adósok 15.465.66. Baromfi 2.947. Takarmány 674.42. Alapitási költség négyötöde 414.32. Veszteség 256.25. Összesen 24.020.15. Teher, üzletrész 14020. Hitelezők 10.000.15. Összesen 24.020.15. Eredmény, Veszteség, Jzleti költség 632.76. Alapitási költség 103.58. Összesen 736.34. — Nyereség, Kamatok 172. Tojásértékesités 308.09. Veszteség 256.25. Összesen 736.34.

Bonyodalmas história egy pár csizmatejelés körül

Az álsógor, aki hallott valamit harangozni, kicsalta a kijavított csizmát.

Ravasz, paraszti furfanggal végrehajtott csalás ügyében indított nyomozást a debreceni rendőrség. *Bartha* Ferenc Bánk 86. sz. alatt lakó gazdasági cseléd elvitte a régi csizmáját fejeltetni *Tarr* László Kossuth ucca 73. sz. alatt lakó csizmadiához. Bartha nagyon rendes ember lévén, vett a fejeléshez bőrt is egy bőrkereskedőnél, aztán megalkudott és hogy be legyen biztosítva, még ki is fizette a fejelés árát. Mg is egyeztek, hogy egy hét mulva kész lesz a fejelés.

Egy hét mulva Bartha bejött Bánkról és elment a csizmáért. Nagy volt azonban a meglepetése, amikor Tarr László azzal fogadta, hogy itt volt a sógora, aki elvitte a megfejelt csizmát.

— *Tyüh, a kirelájzumát* — károndott Bartha keservesen —, *hiszen nekem nincs is sógorom!*

Mit volt mit tenni, Bartha Ferenc busan felballagott a rendőrségre és panaszt tett az álsógor ellen, aki elvitte csizmáját. A rendőrségen felvették a panaszt, amelyet áttesznek a csendőrséghez, lévén külterületről szó. A csendőrség fogja aztán kinyomozni a ravasz álsógort, aki valószínüleg kihallgatta Bartha elbeszélését a csizmafejelésről és igy kihasználta a helyzetet.

— **Bosszúból megverte börtönőrét az uccán a Csillagbörtön egyik kiszabadult rabja.** Botrányos verekedés zajlott le a Kormányos uccában. Szilágyi Bertalan börtönőr, a Csillagbörtön felé igyekezett, amikor valaki rátámadt és ütlegelni kezdte. A támadás olyan váratlanul érte a börtönőrt hogy alig tudott védekezni, de azután ő is ütni kezdte a támadót s pillanatok alatt elkeseredett verekedés fejlődött ki az uccán és nagy tömeg ember csődült össze a veszekedés láttára Mikor a támadó megelégelte az uccai közelharcot, kiszakította magát a gyűrűből és elmenekült. A börtönőr pedig felment a rendőrségre és feljelentést tett a támadója ellen. Elmondotta, hogy megismerte támadójában a börtön egyik volt rabját, Balogh Jenőt, aki nemrégiben szabadult ki a Csillagbörtönből. Raboskodása alatt valami szabálytalanságot követett el és az ő feljelentésére a szabálytalanság miatt fegyelmi büntetésben részesült. Ekkor megfenyegette Balogh Jenő, hogyha kiszabadul, majd bosszút áll rajta. Valószínű, hogy lesben állott a Kormányos uccában Balogh s amikor látta, hogy közeledik a börtönőr, orvul rátámadt. Szilágyi Bertalan feljelentésére a rendőrség megindította Balogh ellen a nyomozást, hogy eljárást indíthassanak ellene. Eddig azonban nem találták meg. Valószínüleg a támadás következményeitől való félelmében elrejtőzött valahol a városban.

x **Külföldi bélyeg-újdonságok** különlegességek és fényképészeti újdonságok, fényképalbumok, fényképezőgépek, — 27 Schneineres lemezek, s legújabb fényérzékeny filmek, fotoszakkönyvek kaphatók Springer József könyv-, papir- és fotoszaküzletében.

— **Negyedmilliót sikkasztott Királyházán a cseh vasuti pénztáros.** — A cseh megszállott területi Királyháza vasutállomás pénztárosa, Henczik Rudolf tegnap eltünt. Miután nem jelentkezett szolgálatra, azonnal rovancsolást tartottak és az állomás pénztárában negyedmillió cseh korona hiányt találtak. A nyomozás megállapította, hogy a pénztáros román megszállott területre szökött. A csendőrség előállította a határállomás főnökét, mert az a gyanú, hogy ő is támogatta Henczike a szökésben. A cseh hatóságok átiratot intéztek a román hatóságokhoz a sikkasztó pénztáros letartóztatása érdekében.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban. Vájchi szombaton:** Pénteken este négy óra öt perckor. Szombaton reggel egynegyed nyolc órakor, délelőtt féltizenegy órakor, délután félnégy órakor. Szombat kimenetele négy óra ötven perckor. — A Kápolnás uccai templomban szombaton reggel fél 8 órakor. — Hétköznapokon reggel fél 7 órakor és este félöt órakor.

Az Elnökség.

x **Fej- és derékfájás** ritkán különbetegség, mert gyakran székrekedés következménye. Ezért kell azonnal és gyökeresen kezelni a látszólag ártatlan dugulást is. Ez legjobban lehet séges Darmol hajtócsokoládéval, az évtizedeken át kipróbált biztos és enyhe hatása miatt kedvelt s ezért orvosok által ajánlott hashajtószerrel

— **Karikagyűrűs kötés lett a zsebkendőkötésből.** Menzel Richard, Csehszlovákia legjobb német tenniszjátékosa, aki két évvel ezelőtt éppen Kehrlingünkkel szemben mutatta meg oroszlánkörmeit, — vőlegény. Menyasszonya Rabl kisasszony, Innsbruckból. Az eljegyzés előzményei: Menzel Richard az elmult nyáron Innsbruckban versenyezett. A vegyespárosra is nevezett, partnernője azonban az utolsó pillanatban lemondott s úgy látszott, hogy a fiatal német bajnok nem vehet részt ebben a számban. Mielőtt a vegyespáros meccseket megkezdték volna, Menzel a férfiegyesben játszott és játék közben megsértette az egyik újját A helyi játékoshölgyek sorából kiugrott egy kisasszony, odaszaladt Menzelhez és zsebkendőjével bekötözte a vérző ujját. Menzel természetesen azonnal bemutatkozot s — kérte a kislányt, hogy játsza vele a vegyespárost. A kislány örömmel vállalkozott a feladatra s az alkalmi kettős megnyerte Tirol bajnokságát. Az a hölgy, aki Menzel segitségére sietett és bekötötzte az ujját: Rabl kisasszony, a menyasszony.

— **„Magyar sors"** a címe Szalacsy Rácz Imre legújabb könyvének, melv minden könyvkereskedésben kapható

Dankó temetkezési vállalat
Kossuth-u. 3.
Üzletvezető: Dr. Ratkóczy János.
Telefon nappal 3-22. Éjjel 66. sz.

Traktorok, benzinmotorok
és mindenféle speciális **gazdasági gépek szakszerü javitását** felelősséggel vállalom. Hivásra házhoz, uradalmakba, vagy vidékre — azonnal megyek.
SZENTPÉTERI GÁBOR
DEBRECEN, ISTVÁN-UT 20 SZÁM. — Kisállomás mögött.
Speciális **vas- és fémesztergályos munkát vállalok.** — 1902. év óta fenti szakmunkában specialista.

Csak egy mosoly

ISKOLÁBAN.

Az iskolában a tanító figyelmeztet az egyik nebulót.

— **Te Feri nyitva van a szád!**

A nebuló válaszol:

— **Tudom tanító úr, én hagytam nyitva.**

MEGMÉRGEZETT TIZENNYOLC GYERMEKET EGY AMERIKAI TANITÓNŐ.

Newyork, jan. 16. Szörnyü bünnel vádolják Montvale newyorsei városka fiatal tanitónőjét. A 27 éves tanitónőt, Pearl Topper kisasszonyt tegnap a rendőrségre vitték és letartóztatták. Az a vád ellene, hogy megmérgezte az iskolásgyermekeket. A tanitónő néhány héttel ezelőtt összeveszett az iskola szakácsnőjével és gorombáskodott vele. — A városi hatóságok a vitában a szakácsnőnek adtak igazat és elbocsátották a tanitónőt. — Pearl Topper azzal akarta megbosszulni magát, hogy arzénoldatot kevert a gyermekek levesébe, abban a hitben, hogy majd a szakácsnőt gyanusitják a gyermekek megmérgezésével. Tizennyolc gyermek sulyosan megbetegedett és csak a gyors orvosi beavatkozásnak köszönhető, hogy egyikük sem halt meg. Először tényleg a szakácsnőt vették gyanuba, ő azonban igazolni tudta ártatlanságát. Végül minden kiderült és bebizonyosodott, hogy a mérget a tanitónő keverte a levesbe.

— **Móricz Pál — Jeney Szabó Miklós rendőrkapitány haláláról.** Móricz Pál a kiváló iró, az alábbi jellemző sorokat irja a „Magyarság"-ban, Jeney-Szabó Miklós haláláról: „A régi debreceni civiséletnek egy kiválóan érdekes, érdemes alakja hunyt el Debrecenben. Hatvankilencedik évében meghalt Jeney-Szabó Miklós, még a régi városi rendőrségnek nyug. főkapitánya. Egyike volt Debrecen legismertebb, köztisztelt régi polgárának. Annak idején, mint rendőrkapitány megcselekedte, hogy mikor Debrecen város és Hajdúmegye vaspálcás főispánja, a Tiszákkal sógor Degenfeld-Schomberg József gróf volt és a szabadelvü párt uralta Debrecent, a függetlenségi 48-as civispártnak volt egyik kemény vezére. A főispáni nyomásból, a hatalmi mellőzésből is bőségesen részesült, volt idő hogy az állásától is felfüggesztették, de azért Jeney-Szabó Miklós kapitány a függetlenségi párt emberének megmaradt. Amugy mintatisztviselő volt. Hosszú időn át a bűnügyi osztályt is eredményesen vezette. Alantasai ragaszkodtak hozzá. Barátai és civispolgártársai méltán szerették. Kint az életben, a társaságokban igen kedves, jóizü, magyaros jóbarát volt a sokszor pattogós modora dacára. Az édesapjától nagyon szép földbirtokot örökölt, egyidőben gazdálkodott is. Mint agarász, jeles úrlovas volt. Az agarászversenyekről Biharban, Szabolcsban, Szatmáron, a Dunaságon ismerték, nagyon szerették. — Mint kiváló vívó, a debreceni vívósport megalapozásának is egyik első legnépszerübb mestere volt. A fiatal Jeney kapitány az öreg Kollégium cserkéregszagu tornatermében a jogász-, a gazdászifjuság, a felsőbb gimnazisták seregét tanította vivni és győzhetetlen karddal a kezében is nagyon népszerü, igazi tekintély volt. Még az októberi összeomlás előtt nyugdíjba ment s azóta a régi emlékeken elmerengve, a Garai uccai lakásán élte le nagyon csendessé, inkább szemlélődővé változott élete utolsó évei. Derék magyar ember, régivágásu, kemény magyar úr volt. (mp)."

Hadadi Marci

Nem volt ő a száraz fának olyan nagy mestere, mint teszem fel Kiss Béla. Hiszen még banda vezető primás sem volt soha világéletében ,lévén ugyanis gordonkás. Fiatal korában járt ugyan bandával muzsikálni, de az utóbbi időben hogy öregedett, már csak egymaga nyütte a vonót. Külvárosi kis korcsmákba járt muzsikálgatni, de az igazi fészke a Huszár-féle korcsma volt. Ebben a bormérő helyiségben vasutasok és kisebb gazdák szoktak járni. Marci éppen a tőszomszédságában lakott a Huszár korcsmának és mikor észrevette, hogy a korcsmában emelkedett hangulat van, vitte át a brugóját és nagy tapasztalata folytán mindig eltalálta, hogy a mulató vendégnek milyen nóta tetszik. És mikor felsirt a gordonkáján: Kidült a fa mandulástól, vagy: Magosan repül a daru, szépen szól régi magyar nóták, hát akkor még M. Tóth Mihály gazdának is kicsordult a szeméből a könny, olyan szépen tudta huzni. Mert hát Istenben boldogult Marci cigány csak jó magyar nótákat muzsikált mindig, mivel tudta, hogy vérbeli magyar embernek nem is kell más. Igy magánosan muzsikálgatva tisztességesen megéldegélt Marci.

Igazi tipusa volt a barnabőrü cigányoknak látszólag vas egészséggel birva. Pár éve kezdett betegeskedni és most véglegesen kiesett kezéből a vonó, meghalt. Feljegyzésre méltó, hogy a Huszár korcsma törzsvendégei betegségében sem feledkeztek meg az öreg cigányról, több izben anyagi támogatásban részesitették. Meg is érdemelte, sok vig órát szerzett nekik. *(K. Gy.)*

— **Hamisnak nézték a süket egypengősöket.** Szegeden az utóbbi időben ismét több, állítólag hamis egypengőst szolgáltattak be a rendőrségnek. Papp Menyhért dr. rendőrtanácsos elmondotta, hogy a legutóbb Budapestre küldött hamis egypengős ügyében most érkezett le az állami pénzverde válasza, amely szerint a pénz nem hamis, csak „süket", ami valószínűleg öntési hiba következménye. A rendőrség véleménye, hogy a most beszolgáltatott hamis egypengősök is rosszul sikerült példányok. Mindenesetre felküldik azokat az állami pénzverdébe, megvizsgálás végett.

— **Hétévi fegyházra ítélték az egri sógorgyilkost.** Az elmúlt év november hó harmincadikán halálosvégü verekedés történt Egerben. Bárdos Kálmán harminchároméves földmüves, régi haragosa volt a sógorának, Balog Józsefnek. Bárdos egyik barátjával, Budai Józseffel ittas állapotban várta a sötét uccán hazafelé tartó Balogh Józsefet. Amikor közelükbe ért, Bárdos József teljes erővel a mitsem sejtő sógorának fejébe döfte a kését. A súlyosan sebesült Balogh Józsefet kórházba szállitották, ahol a fejsebe következtében előállott agyhártyagyulladásban rövid idő alatt meghalt. Bárdos Kálmán bűnügyét tegnap tárgyalta az egri törvényszéken Prettenhoffer Ödön törvényszéki h.-elnök vezetésével a büntetőtanács. A közönség zsúfolásig megtöltötte a tárgyalótermet és a rend fenntartására a rendőrség segitségét is igénybe kellett venni. A tárgyalás este hat órakor fejeződött be. A törvényszék Bárdos Kálmánt halálokozó súlyos testisértésben mondotta ki bűnösnek és ezért hétévi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen úgy a kir. ügyész mint a vádlott fellebbezett.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Terménytőzsde

A gabonatőzsdén leginkább a határidő tengeri feltünő áralakulása foglalkoztatta a gabonapiac közönségét. A tengeripiacon ugyanis mindegyik határidőnél igen lanyha volt az irányzat és a lanyhulás a tranzitó tengeri piacáról indult ki. Tegnap 14.70-en zárult a tranzitó kukorica, délelőtt nagyobb kinálatra 14.56-on indult, azután 14.30-ra esett. Aránylag rövid idő alatt keletkezett ez a lényeges árcsökkenés és az volt a látszata a dolognak, hogy egzekutálások történnek a tranzitó kukoricában. Amikor a legnagyobb kínálat volt, meglehetős izgalom keletkezett a piacon, annál is inkább, mert a tranzitó kukorica áresése maga után vonta a májusi és juliusi kukorica áresését is.

Az előbbi ugyanis 40 fillérrel olcsóbbodott, míg az utóbbi 27 fillérrel. A tengeripiac mozgalmasságával szemben a többi cikkeknél aránylag nyugodt volt a forgalom. A határidő buzánál a májusi, márciusi határidő javult is kissé, az októberi 4 fillérrel olcsóbbodott, míg a rozsnál szintén lanyhább volt az irányzat, ugy a közeli, mint az októberi határidőnél. A készáru vásáron a buza 5—15 fillérrel volt drágább, míg a rozs 15, a korpa 10 fillérrel olcsóbbodott.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai

Buza márciusra 23.35, 23.40, 23.45, 23.50, 23.54, 23.55, 23.50, 23.46, zárlat 23.47—23.48, májusra 24.28, 24.30, 24.36, 24.40, 24.42, 24.46, 24.40, 24.44, 24.39, zárlat 24.39—24.40, októberre 23.90, 23.88, 23.95, 23.92, 23.96, 23.97, 23.98, 23.90, 23.86, zárlat 23.86—23.87.

Rozs márciusra 14.50, 14.54, 14.58, 14.60, 14.55, 14.54, zárlat 14.52—14.53, májusra 15.40, októberre 16.42 16.46, 16.49, 16.53, 16.56, 16.53, zárlat 16.50—16.52.

Tengeri májusra 15.12, 15.06, 15.05, 15.10, 15.06, 15.00, 14.90, 14.85, juliusra 15.45, 15.50.

Tranzitó tengeri májusra 14.55, 14.50, 14.56, 14.47, 14.44, 14.43, 14.40, 14.30, zárlat 14.30—14.32.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg 23.60—23.95, 78 kg 23.90,—24.15, 79 kg 24.20—24.60, 80 kg 24.50—24.75, felsőtiszai 77 kg 23.25—23.50, 78 kg 23.45—23.70, 79 kg 23.75—23.95, 80 kg 23.80—24.00, fejérmegyei 77 kg 22.35—22.60, 78 kg 22.60—22.80, 79 kg 22.85—23.05, 80 kg 22.95—23.15, dunántuli 77 kg 22.30—22.55, 78 kg 22.55—22.75, 79 kg 22.80—23.00, 80 kg 22.90—23.10, pestmegyei 77 kg 22.45—22.70, 78 kg 22.70—22.90, 79 kg 22.95—23.15, 80 kg 22.95—23.25.

Rozs pestvidéki 13.70—13.80, egyéb rozs 13.70—13.80, takarmányárpa I. 15.80—16.50, takarmányárpa II. 15.30—15.75, felsőmagyarországi sörárpa 19.50—21.50, egyéb sörárpa 17.50—19.50, köles 11.50—13.00, repce 52.00—53.00, tiszai tengeri 13.00—13.10, egyéb tengeri 12.90—13.00, zab I. 14—15, zab II. 13.25—13.75, korpa 9.60—9.80, lucernamag 130—145, lóheremag arankás 74—80.

PESTI ÁLLATVÁSÁROK.

A pesti vágómarhavásárra felhajtottak 999 darab vágómarhát. Árak: Ökör legjobb minőségü 100—116, kivételesen 126—130, középminőségü 74—98, gyengébb 54—62, bika legjobb minőségü 96—108, kivételesen 110, közép minőségü 82—94, gyengébb 64—80 tehén legjobb minőségü 90—106, kivételesen 112—116, középmnőségü 60—88, gyengébb 44—58, növendékmarha 64—88, kicsontoznivaló marha 24—44 fillér. A nagyobb felhajtás következtében a vásár lanyha irányzat mellett folyt le. Az összes minőségek 4—6 fillérrel, némely esetben még többel is olcsóbbodtak.

A sertésvásárra felhajtottak 2030 sertést. Eladtak élősulyban kilogrammonkint könnyü sertést 132—138, közepest 138—146, nehéz sertést 146—150 fillérrel. A vásár irányzata élénk.

Képesitett ácsmesterek figyelmébe.

A debreceni Ipartestület képesitett ácsmesteri szakosztálya folyó hó 17-én, azaz ma, pénteken este 6 (hat) órakor szakosztályi ülést tart, az Ipartestület kistanácstermében. Tárgy: Budapesti kiküldetés. Tekintettel az ülés fontosságára, a tagok feltétlen és pontos megjelenését ezuton kéri a Szakosztály elnöksége.

Hentesmesterek figyelmébe.

A debreceni Ipartestület hentes szakosztálya folyó hó 20-án, hétfőn este fél 8 órakor, rendkivül fontos ügyben ülést tart, az Ipartestület kistanácstermében, mely ülésre a szakosztályi tagokat ezuton hivja meg a Szakosztály elnöksége.

ELHALASZTJÁK
A DEBRECENI ÁLLATTENYÉSZTÉSI TANFOLYAMOT.

Mint ismeretes, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara f. hó 21—27-ig állattenyésztési tanfolyamot, illetőleg előadássorozatot kivánt rendezni, azonban több előadó váratlan akadályoztatása miatt az előadássorozatot bizonytalan időre elhalasztotta a kamara, amit ezuton hoz a jelentkezők s általában az érdekeltek tudomására.

A VÁROSI
MEZŐGAZDASÁGI BIZOTTSÁG ÜLÉSE.

Debrecen sz. kir. város mezőgazdasági bizottsága január hó 26-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a városházi tanácstermében rendes közgyülést tart. Tárgysorozat: 1. Tiszántúli Mezőgazdasági kamarának a fagykárt szenvedett gazdák adózási érdekeinek védelmében a pénzügyminiszter urhoz intézett felterjesztése hasonló állásfoglalás céljából. 2. A debreceni üzletvezetőség válasza a kismacsi kitérő ügyében. 3. Pongor István debreceni lakos kérelme sertések herélésére és miskárolására igazolvány kiadása iránt. 4. Esetleges indítványok. *Jóna István* sk. bizottsági elnök.

VÁSÁROK SORRENDJE.

Január hó 19-én: Debrecen (marha vásár nincs), Kiskunfélegyháza, Nagykáta, állatvásár: Ráckeve, kirakodóvásár: Gyula.

Január hó 20-án: Büdszentmihály, Csesztreszeg (sertésvásár nincs), — Egyek, Heves, Kőtelek, Kunmadaras, Majs, Mátészalka, Örkény, Szendrő Szigetvár (sertésvásár nincs). Állatvásár: Devecser (sertésvsár nincs), Debrecen (sertésvásár nincs), Solt, Szécsény (sertésvsár nincs), kirakodóvásár: Diósjenő, Ráckeve, Tatabánya.

Szerkesztői üzenetek

K. József cipészmester. Megkaptuk hozzászólását a vitézségi érempótdíjak megváltásának kérdéséhez. Szívesen közölnénk sorait, azonban alapvető tévedésben méltóztatik lenni. Ugyanis a vitézségi érmekről szóló statutumok szerint jár az érmek után a pótdij, mely tehát szerzett jog. Ha nem vesztettük volna el a háborut, ha nem lett volna összeomlás, ezeket a pótdíjakat akadálytalanul fizették volna. Ma persze az állam nehéz pénzügyi helyzete miatt erről egyelőre nem lehet szó. Szó sincs arról, hogy a vitézségi érmeseket előbbre helyezzék a többi derék frontharcosnál, kik éppen ugy áldozatot hoztak. Éppen most kezdi tevékenységét a Frontharcosok Szövetsége, mely egyformán küzd minden frontharcos boldogulásáért. Méltóztassék talán a felvetett eszméivel a debreceni szervezőtiszthez, Fegyes Ferenchez fordulni.

SPORTHIREK

Hatalmas érdeklődés előzi meg a DMTE vasárnapi birkozóversenyét

Vasárnap délután fél 5 órai kezdettel a DTE tornacsarnokában (Péterfia ucca 76. sz.) rendezi meg a DMTE idei első klubközi versenyét, amely alkalommal a Budapesti MTE országos nevü együttese lesz az ellenfél, a rendező egyesület e klubközi verseny után sorban vendégül fogja látni az összes első osztályu fővárosi és vidéki birkozással foglalkozó egyesületeket.

A vasárnapi verseny érdekében a rendező egyesület mindent megtesz és felejthetetlen élményt kiván nyujtani ugy fővárosi testvéregyesületének, mint a versenyen megjelent közönségnek. Mindkét egyesület a legjobb csapatát állitja egymás ellen s ezáltal a versenynek ritkán látott magas nivója biztositva lesz.

Sulycsoportonként a következő versenyzők indulnak:

Légsuly: Aranyi, Galambos Budapesti MTE, Bákonyi, Truczkay DMTE.

Könnyüsuly: Rétháti, Schvaller Bp. MTE, Doro, Ménes II. Tartalék: Selyem DMTE.

Kisközépsuly: Matura, Obláth Bp. MTE, Ferenczy, Ménes I. DMTE.

Nagyközépsuly: Tarányi Bp. MTE, Kripkó DMTE.

Kisnehézsuly: Szalay Bp. MTE, Gelb DMTE.

A versenyre a rendező egyesület igen minimális összegü belépti-dijakat állapitott meg, hogy ezáltal is lehetővé tegye a versenyen való megjelenését mindenkinek. Helyárak: Ülőhely 1 pengő, állóhely 50 fillér.

A Bocskayhoz gravitál Opata, az Attila centere.

A miskolci Attiláról rendkivül riasztó hirek terjedtek el az utóbbi időben. Az egyesület válságos anyagi helyzetbe került és már hónapok óta nem fizették a játékosokat és a vezetőség között is olyan nagy az ellentét, hogy kétes, vajjon az Attila starthoz áll-e a tavasszal. Különösen a négy pesti játékos, Opata, Hajós, Kutik és Seidl került nehéz helyzetbe, akiket lehivtak Miskolcra, a tréningek megkezdésére, de utiköltséget sem küldtek nekik és igy a játékosok nem is utaztak le. Opata, aki a csapatnak trénere is volt, a tréneri fizetését sem kapta meg. azonkivül tartozik az Attila a Hungáriának azzal az 1500 pengővel is, amennyiért Opatát megvették. Az Attila most azt az ajánlatot tette Opatának, hogy vállalja magára az 1500 pengőt és próbálja magát eladni, amiből elégitse ki magát. Az egyik fővárosi lap szerint Opata a Bocskayhoz gravitál és Opata leszerződtetése után a Bocskay csatársorát igy kombinálják: Markos, Vincze, Teleky, Zemler, Opata. Mertin pedig hátra menne a halfsorba.

Tény az, hogy a Bocskay vezetősége már az ősszel tárgyalásokat folytatott Opatával, aki szeretne Debrecenbe jönni, de akkor anyagi differenciák miatt nem jött létre megegyezés. Nincs kizárva, hogy most talán sikerül a megegyezés és Opata leszerződik a Bocskayhoz, — ami nagyon megerősitené a Bocskay csatársorát.

Bámulatos hatású arcszépitő szer a

Fáy-crém

Gyorsan és biztosan eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást.

Egy tégely ára — — — — — — 1 P
Hozzávaló Fáy szappan szintén 1 P
Kapha is

Grósz Nagy Ferenc

Arany Egyszarvú gyógyszertárában Debrecen, a Szinház mellett.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

„Vadrózsa"
jeligére levél van. — Nyugta ellenében átvehető. 909

Levelezne!
Ismeretség hiányában, házasság céljából: jómegjelenésü, magas, barna, 35 éves, ref. fiatalember, külföldet járt, intelligens, iparos és kereskedő. Jóforgalmu üzlettel és magánvagyonnal rendelkezik. Megismerkedne azon magas, barna, jókedéjü, csinos, ref., házias, jó családból való leánnyal, ki némi hozománnyal rendelkezik. — Megkeresést ‚Természetkedvelő' jeligére a kiadóba kérem. (Ügynök kizárva.) 123

Állást kereső férfiak

Állást keresek
100 pengő kaucióval, raktári, vagy irodaszolgai alkalmazást, József kir. herceg u. 22. szám. 920

Hosszu
gyakorlattal a gazdaság bármely ágában nagy jártassággal biró gazdatiszt állást keres. Elfogad nőtlen állást is. — „Vasszorgalom" jeligére kér leveleket a kiadóba. 846

Fiatalemberek
gyümölcsárusitóknak a vonmatokhoz fizetéssel és magas jutalékkal felvétetnek. Pályaudvari bazár. 863

Borotválás 20 fill.
hajvágás 30 fillér, fazonra 40 fillér. Babi, bubi hajvágás 40 fillér. Miklós ucca 53. Toma. 859

Egy
péktanuló felvétetik. — Hutnik, Szabó Kálmán u. 6. 786

Betöltendő állás férfiak részére

Egy
megbízható kocsis jó bizonyítvánnyal felvétetik Grünfeldnél, Csapó ucca 16. 905

Egy
kifutófiut felvesz Mester ucca 42., fűszerüzlet 899

Egy
borbélysegédet felvesz Wesselényi u. 123. — Varga. 898

Állást kereső nők

Mosást,
vasalást, vállalok, takaritást is, József kir. herceg ucca 22. 921

Házvezetőnőnek,
egy jobb családból való nő ajánlkozik, tej kezeléshez és baromfihoz isé rt. Cím a kiadóban. 873

Gép-
és gyorsiró urilány állást keres. „Kisigényü" jeligére a leveleket a kiadóba kér. 847

Német-magyar
gyors- és gépirónő, levelező külföldi gyakorlattal állást keres. Cím a kiadóban. 841

Manikürös leány,
ki ondolálni tud, üzlet be ajánlkozik. Levelet „Manikür" jeligére a kiadóba. 893

Intelligens
árva urileány, nevelőnői, házikisasszonyi, s felolvasónői állást keres, vidékre is. Arany János ucca 12. szám. Frankéknál. 892

Trafikkezelésben
jártas urilány állást keres. Cím a kiadóban. 888

Betöltendő állás nők részére

Kis családhoz
felvétetik szerény dijjazással, feltétlen előzékeny, megbizható, s jómagaviseletü, jólelkü fiatal nő, aki a háztartás összes ágába perfekt. Cím a kiadóban. 490

Manikürös,
csakis elsőrendü, állandó alkalmazást nyerhet. Wenhardt Béla, hölgyfodrász, Arany J. u. 2. 878

Oktatás

Gép- és gyorsirást
tanitok, Darabos ucca 1. szám, első emelet. x—23

Bútorok

Hálószoba,
konyhaberendezés, olcsón eladó, használt bútorokat újakra beceserél, Kónya asztalos, Csapó ucca 49. 894

Elköltözés
miatt háló, konyha, — szép eladó. Veres ucca 19., 4. ajtó. 880

Komplett
hálószoba bútor olcsón eladó, Piac ucca 21. sz emelet. 871

Bútor,
tiszta, értékes ebédlő, tiszta helyre bérbeadó, esetleg eladl. Cím a kiadóban. 867

Gyönyörü
fekete és piros ebédlő és különböző bútorok, minden elfogadható árban, sürgősen eladó, Széchenyi ucca 6 szám Kleinnál. 808

Eladó
egy konyhaszekrény. Hatvan u. 36. egészen hátul. (x)

Élelmiszer és ital

Négy hektoliter,
fajtiszta rizling bor, jutányosan eladó, Rákóczi ucca 12. 896

Sajáttermésü
újlétai ó-boraim 80 fillérért árusitom, — Arany János ucca 19. szám. 18-a

Búrgonya,
nyári rózsa 50 kilótól 100 mázsáig, házhoz szállitva kapható Vár ucca 11 szám. Murvay. Telefon: 16-09. 868

Ajánlat

Jobb családnak
egyhónapos, szép fiú gyermekemet örökbe adnám. Cím a kiadóban. 578

Akácfa
Hasábfa mázsánként P 3.30, apritva P 3.60, akác dorongfa P 3.10. Akácfánk tavalyi őszi vágásu, I. osztályu. — Hazaszállitva mázsánként 20 fillérrel drágább. Csak mig a készlet tart! Fakereskedelmi Vállalat, Hadházi u 4. szám. A közkórház mögött. Telefon 13-01. Porosz-, salgótarjáni szén. — Hazai, alacskai, berentei szenek. 1

Patkányt, egeret, poloskát, svábbogarat, azonnal kiirthat, biztoshatásu, speciális irtószerrel. Egyetlen kisérlet meggyőzi a vásárlót. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletben, Piac ucca 10. (Bikával szemben).

Nikkelez,
ezüstöz, minden szinre galvanizál, Földvári Széchenyi ucca 55. sz.

Hentessegéd,
sertést vágást jutányos áron el vállal. Timár u 26. szám. 811

Káposzta,
savanyitott nagyban és kicsinyben kapható. — Deutsch Albert és Fia cégnél. 8-a—18

Leirási
és szokszorositási munkák azonnal elkészülnek Remington Irógép Rt fiókja, Piac u. 58. sz. 2a.

Finom
házikáposzta 18 fillér, Nagyban külön ár. — Zsatkónál, Batthyány- és Szentanna sarok. 628

Egy
férfi síma uj öltöny jutányosan eladó. — Eötvös u. 9. sz. pince. 838

Házi méz
kapható, Rothermere ucca 25. szám. 919

Óra- és ékszer-
javitások legjobban, s olcsón, jótállással készülnek. óraüzem. — Aranyat, brilliársat a legmagasabb árban vesz, Blattner Árpád, Csapó ucca 12. 922

Óra
és ékszerjavitások legolcsóbban, jótállással. Aranyat, brilliánsot, — zálogcédulát legmagasabb árban veszek. — Bercsényi Béla, Csapó 38., Rákóczi u. sarok. 816

Kereslet

Pékkocsit
használtat megvételre keresek. Ajánlatok — Frenkel Sámuelhez küldendők, Berettyóujfalu. 910

Üzlethelyiséget
keresek italmérési engedélyem van. Cím a kiadóban. xx

Malacokat
feles tartásra elvállalok bármily mennyiségben. Értekezni Miklós u. 36 915

Megvételre
kerestetik gyümölcsös, kisebb szőlő, vagy házhely. Ajánlatokat Dobozi bérház, C. lépcső, földszint 1. 862

Modern
négyszobás lakást keresek, Piacon, vagy ahoz közel. Ajánlatokat kérek Piac ucca 75. földszintre, 2—4 óráig. 829

Állótükör,
különösen szabóknak alkalmas, eladó. Egymalom u. 7. 842

Hó- és sárcipőt
olcsón javitok, bőrcipők talpalása 3 pengő, vizmentes krunpon ból. Kovács, Verbőczy ucca 2. szám. 836

Kiadó lakás

Modern
4, 3 és 2 szobás, valamint garzon lakások, a főtéri új Svetits palotában kiadók. Értekezés a Svetits-intézet igazgatójánál, Szent A. 28 szám alatt. 3-a

Kiadó
egy szoba, előszoba. Csapó u. 43. sz. 913

Bihari-telep
Keresztessy uccában, egy kétszer egy szoba, konyhás lakás, több mint háromszáz négyszögöl kerthelyiséggel kiadó. Értekezhetni lehet Pacsirta ucca 46.

Uccai
nagy száraz szoba, előszobával azonnal is kiadó, Csapó ucca 90. sz. alatt. 870

Kiadó
két uccai szoba, konyha febr. 1-ére. Eötvös ucca 96. 885

Csinosan
bútorozott szoba, esetleg ellátással kiadó. — Nyil ucca 116. 793

Kiadók
május 1-ére jutányosan 4, 3 és 2 szobás, modern, gyönyörü lakások, mind fürdőszobával, konyhával, cselédszobával ellátva, parkirozott udvarra nyiló teraszokkal. — Péterfia 48. Értekezni ugyanott uccai emeleten. 877

Kiadó
szoba, konyha,ó kamara. Fürdő uccában, — Márton Kálmánnál. 638

Bútorozott szoba

Diák étterem
Kút ucca 62. Ebéd, naponta leves, főzelék pecsenye, tészta 80 fill vacsora 40 fillér. Válogatott társaság. 14-a—14

Egy
tisztességes fiatal ember kvártélyra felvétetik. — Bercsényi u. 37. szám. 855

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. Burgondia 11. 886

Kiadó
egy különbejáratu bútorozott szoba, Hatvan ucca 33. keresztépület 600

Bútorozott
uccai szoba központon azonnal kiadó. Hüvelyes 6. 881

Különbejáratú
elegánsan bútorozott parkettes szoba kiadó. Kossuth ucca 60. keresztépület 875

Csinosan
bútorozott szoba, esetleg ellátással kiadó. — Nyil u. 116. 901

Uccai
bútorozott szoba kiadó. Darabos 9. 908

Bútorozott
szoba kiadó. Piac 58., II. lépcső, II. emelet 29. szám. 918

Kiadó
uccai kétágyas szoba fürdőszoba használattal. Piac 10., II. 2. 914

Bútorozott
szoba csendes udvarban, külön bejáratu, — kiadó. Burgondia 14. 912

Üzlet, műhely, raktár

Irodának
földszintes 3 modern, világos helyiség, egyenként, műhely, üzlet, s raktár céljaira is azonnal kiadó és elfoglalható. Érdeklődni lehet garázsvezetőnél — Piac ucca 42. Telefon: 15-12. szám. 4-a

Nyiregyházán
korzón, nagy üzlethelyiség, olcsó bérért, azonnal kiadó. Felvilágositást nyújt levélben Sipos Géza cukrász, Nyiregyháza. 7-a 16

Üzlethelyiség
igen előnyös feltételek mellett kiadó, Eötvös ucca 66. szám alatt.

A Főtéren
épült Svetits palotában uccai és passage üzlethelyiségek és modern irodahelyiségek, február hó elsejére kiadók. Értekezés Svetits intézeti igazgatójánál, Szent Anna ucca 28. szám alatt. 3-a

A város
központjában szép üzlethelyiség kiadó. A berendezés eladó. Címeket „Berendezés" jeligére a kiadóba kérem. 15-a

Trafiknak,
vagy bárminek Kincses hegy Huszár-Gál u. 2. számu üzlethelyiség forgalmas helyen kiadó. Értekezni Temető ucca 24. 837

Eladó ingóság

Trágya,
érett, kb. 150 mázsa, eladó, Szekfü ucca 15. szám alatt. 739

Háromlámpás
rádió anódpótlóval, kis töltővel, Philips hangszóróval eladó. Sarok u. 12. sz SzD.

Eladó ház

Jutányos árért
eladó Pozsonyi-ut (volt Ujvárosi-ut) 20. szám alatti házastelek 374 négyszögöl szőlővel. — Van rajta egy füszer és egy jómenetelü hentesüzlet. Kevés pénzzel azonnal átvehető. — Ugyanott 1600 darab vályog eladó. Értekezni lehet Szotyori telep, Kálmán ucca 12. szám füszerüzletben. x

Eladó
Sarok u. 12. számu ház azonnali beköltözéssel, minden elfogadható — áron. SzD.

Eladó
ujonnan épült családi ház. Értekezni a háztulajdonossal, Homok-ucca 127. 879

Eladó
a Kandia u. 19. sz. ház 4 szoba, fürdőszobás — beköltözhető lakással. 848

Eladó föld

A város legszebb
helyén, a Gyermekmenhely közelében, szép helyen, egy 300 négyszögöles házhelynek alkalmas gyümölcsös telek. Értekezni lehet: Domahidy ucca 3. sz.

Egy
300 négyszögöl házhely eladó K. Tóth u. 23b. alatt. Értekezni Rudolf u. 4b. alatt. 897

Elepen
20—30 hold prima fekete szántóföld eladó. Kossuth u. 16. 851

4 hold
föld az Ondódon, Fáydüllőben eladó. Értekezni Vígkedvü u. 23. 890

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF, — a TISZANTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.